

# Déli Hírlap

Redacția și administrația:  
TIMIȘOARA, I. Piața Brătianu No. 3. 7  
Telefon: 28—10

GAZETA MAGHIARILOR  
DIN BANAT

Nr. cererii de însc. în Reg. publ. per. 934/1938  
Trib. Timișoara  
Redactor resp. Dr. VARNAY ELEMER

## ÜSZKÖSÖDŐ SEB

Éppen négy esztendeje annak, hogy a temesvári katolikus egyházmegye magyarságából elemi erővel robbant ki az elégedetlenség olyan megtett, vagy elmaradt intézkedések miatt, melyekről úgy érezték, hogy ezek az egyházi életben belüli sértési nemzeti érdekeit és egyben — hitéleti szempontból talán ez a lényeges — hátrányára vannak vallási érzülete kielési lehetőségeinek is. Hatalmas vita keletkezett a nyilvánosság előtt, amelynek folyamán Pacha Agoston megyes püspök kezdeményezésére tárgyalások indultak meg az egyházmegyei hatóság és a magyarság képviselői között a sérelmek orvoslása érdekében. Akkoriban szerkesztődött az a tizenöt pont, mely a magyarság kívánságait tartalmazta. A tizenöt pont azóta sem valósult meg a maga teljességében, azonban tényleg történtek olyan intézkedések, melyek a magyarság javára szolgáltak.

Ma, négy esztendő elmúltával, újra felütötte fejét az elégedetlenség, amelyről eleve meg kell állapítani, hogy más természetű és más összetevőkből ered, mint a négy év előtti, de szintén az egyházi élet síkján mozog. Akkoriban is a Déli Hírlap, mint a bánsági keresztény magyarság lapja, indította el a mozgalmat, melyet nemes indóktól vezéreltetve és tiszta fegyverekkel küzdött végig és ezúttal is mi vagyunk kénytelenek hangot adni azoknak a panaszoknak, melyek további elhallgatása a seb elüszkösödéséhez vezethetne. Mert seb égeti a temesvári katolikus magyarok lelkét és ennek a sebnak további gennyeseését meg kell akadályozni, ha nagyobb bajoknak elejét akarjuk venni. Az egyik az, hogy a harcba, ha annak nevezhetjük, nem vonjuk bele az egyházfő személyét. Ezt kifejezetten le kell szögeznünk a múltak tapasztalatai alapján, amikor így igyekeztek a vitát mellékvágyra terelni. A másik lényeges, minden esetleges félremagyarázást kiküszöbölő megállapításunk, hogy bármit lennének kénytelenek esetleg a továbbiakban erről a dologról írni, az nem vonatkozatható a bánsági, vagy temesvári németiség egyetemére és nem azonosítjuk egyes emberek ténykedéseit az egész németiséggel, mellyel évszázados sorsközösség köt össze. Erre a megállapításra is az előző viták tapasztalatai készítettek.

Ez év március elején Kern Pál, a püspök által kinevezett gyárvárosi egyháztanácsos aláírásával a Banater Deutsche Zeitungban cikk jelent meg, amely a közeledő egyháztanácsi választásokra való tekintettel önálló német lista készítését követelte. Ehhez Kern Pálnak kétségtelenül joga volt, noha az a körülmény, hogy a németiség hivatalos organumában vezető helyen adtak helyet a cikknek, bizonyos félhivatalos lát szatot adott a dolognak. Ha azonban Kern Pálnak jogában is állott, melyet senki el nem vitat, hozzászólni egy kérdéshez, mely a németiség egyházi képviseletét érinti, ahhoz nem volt joga, hogy súlyos gyanúsításokkal illesse a magyarságot. Azzal vádolta ugyanis a magyarokat, hogy mindig igaztalanul bántak a németekkel, őket soha meg nem hallgatták, az adókat megkérdésük nélkül tőlük idegen népi célokra fordították és általában olyan hangot használt a magyarság egyetemével szemben, mely mélyen sértő és a vádak, ha valónak bizonyulnának, a magyar egyháztanácsosokat jogosan a közmegevetésnek tennék ki annál is inkább, mert ez azt jelentené, hogy esküjüket megszegték. A cikk tartalmát súlyosbította az a körülmény, hogy Kern Pál a gyárvárosi egyháztanácsnak a püspök által kinevezett tagja és így írása azt a látszatot kelthette, hogy a vádak nem az ő egyéni véleményét jutatták kifejezésre. Bántó volt azért is, mert az egyháztanácsnak olyan tagja részéről hangzottak el a gyanúsítások, akik

hónapokon keresztül egyetlen ülésen nem vett részt és így közvetlen tapasztalatok sem támasztották alá állításait.

A cikkre a Déli Hírlapban válaszoltunk és — nem követve Kern stílusát — nyugodt hangon felsoroltuk a tényeket, melyek vitathatatlanul cáfolatát adták Kern vádjainak. A felháborodás nagy és általános volt a magyarság körében az alaptalan és igaztalan gyanúsítások miatt, de ez a felháborodás nem irányult semmiféle népi, vagy egyházi egyetemesség ellen, hanem kizárólag a cikk írójával szemben nyilvánult meg. Jogos volt ez a felháborodás Kern Pál írása miatt annál is inkább, mert alig egy évvel előbb hasonló vádakot hangoztatott egyik egyháztanácsi ülésen és ezeket kénytelen volt nem sokkal később visszavonni és beismerni, hogy tévesen informáltak. A cikk tartalmától függetlenül, de egyidejűleg a katolikus németek részéről az a kívánság merült fel, hogy az eddig egységes egyházközösségeket válasszák szét, illetve létesítsenek azokban külön magyar s külön német tagozatokat, melyek önállóan intézzék kulturális ügyeiket.

Néhány nappal a Kern-féle cikk megjelenése után a püspöki hatóság a magyarság és németiség képviselőit értekezletre hívta össze, hogy a szétválasztás módozatait meg tárgyalják. Ezen az értekezleten a magyarság követelte a németektől a Kern-féle vádak visszavonását, bizonyos ígéretet is hangoztattak el, hogy majd megvizsgálják az ügyet és végül is a magyarság abban a reményben, hogy a Kern-féle vádakért elégtételt kap, a béke érdekében beleegyezett, hogy az egyháztanácsi választásokat közös listával paritásos alapon vesszék be, az egyháztanácsokban magyar és német tagozatokat létesítsenek, melyek egyházkulturális tekintetben egymástól függetlenül intézik ügyeiket. Ezen az értekezleten a gyárvárosi egyháztaná-

csosok külön hangsúlyozták, amennyiben nem kapnának elégtételt, úgy fenntartják a jogot, hogy ezt az elégtételt Kern-től, vagy Kernnel szemben megszerezzék maguknak.

A magyarság türelemmel várt. Egyik nap mult a másik után és az ügyben misem történt. A magyarság nem akart bíró lenni a saját ügyében és ezért március vége felé írásban kérte a püspöki hatóságot, küldjön ki bizottságot a Kern által hangoztatott vádak megvizsgálására és ha a gyanúsítások valótlannak bizonyulnának, adjon az általa kinevezett egyháztanácsos rágalmával szemben elégtételt a magyar egyháztanácsosoknak. A beadványra a püspök ápr. második felében válaszolt és megállapította, hogy nem áll módjában a kért vizsgálatot megejteni, mert az összes egyháztanácsi ülések jegyzőkönyveit mindenkor felterjesztették hozzája, azok ellen soha panasz, vagy fellebbezés nem érkezett és így jogerőre emelkedtek. A püspöki válasz tehát megállapítja, hogy a jegyzőkönyvek szerint, melyeket németek éppen úgy hitelesítettek, mint a magyarok, minden a legnagyobb rendben történt és vizsgálatra nincsen szükség, de ilyen elrendelni nincs is módjában. Ennyit szögez le a püspöki hatóság, de ennek a ténynek következményeit, hogy Kernnek igaz van-e, vagy sem, nem vonja le.

Ez lett volna az az elégtétel, melyet a magyarság kért. A magyar egyháztanácsosoknak, akik felelősség mellett képviselik katolikus nemzettestvéreiket az egyházközösségben, az ügynek ilyen befejezésével nem elégedhettek meg és most azon a ponton vannak, hogy vagy zsebre vágják a Kern-féle sértéseket, amire nem hajlandók, vagy valamennyien lemondanak tanácsstagságukról, vagy a bírósághoz fordulnak elégtételért, melyet a püspöki válasszal nem kaptak meg. A keserűség él a lelkekben és ezt a keserűséget meg kell szüntetni. A magyarság még nem tett döntő lépést és ezért úgy véljük, ha ezekkel a sorokkal a rosszul informált püspöktől a jobban informált püspökhöz fellebbeztünk, az elégtétel nem maradhat el. Az igazság és a béke érdekében.

## A balkáni helyzet sietette a török semlegességi politika megváltoztatását

Az európai sajtó nagy fordulatot lát az ankarai egyezség megkötésében  
Az új szerződés az ankarai nemzetgyűlés előtt

Ankarából jelentik: Refik Saydam miniszterelnök a török nemzetgyűlés ülésén részletesen ismertette az angol-török egyezményt. A nemzetgyűlés ülésén 353 képviselő vett részt, akik egyhangúlag elfogadták és jóváhagyták a nyilatkozatot. A török-angol megállapodás szövege a következő:

— Az egyesült királyság kormánya és a török kormány beható vizsgálat és vita során megállapította érdekeik azonosságát. Megállapodtak abban, hogy a két ország hosszabb tartamú egyezményt köt nemzeti biztonságuk érdekében vállalt kölcsönös kötelezettségeikről. A végleges megállapodás megkötéséig már most leszögezik és kijelentik, hogy

olyan támadás esetén, amely a Földközi-tengeren, vagy annak környékén háborúhoz vezetne, mindkét állam hajlandó az együtt-

működésre, a kölcsönös segélynyújtásra és a támogatásra.

Sem a mostani nyilatkozat, sem pedig a tervezett megállapodás nem irányul egyetlen más állam ellen sem és célja csupán Anglia és Törökország kölcsönös segítségének biztosítása szűkesség esetén. A két kormány tudatában van annak, hogy az egymásnak nyújtandó segítség bizonyos kérdései még részletes megvizsgálásra szorulnak. Ezek a tárgyalások most is folyamatban vannak. Elismerik a tárgyaló felek, hogy

szükség van a Balkán békéjének biztosítására

és ezért is folytak ebben az irányban a tanácskozások. Az utolsó pont szerint magától értetődő, hogy a béke megszilárdítása érdekében a megállapodás egyik kormányt sem akadályozza meg abban, hogy más kormányokkal is kössön hasonló egyezményeket.

## „A Földközi-tenger mindenki közös hazája legyen“

A török miniszterelnök a nemzetgyűlésen elmondott beszédében hangsúlyozta, hogy amióta az események a Balkán vidékén is mutatkoznak, a török kormány belátta, hogy a nemzet biztonságát súlyosan érintő kérdésekben nem maradhat közömbös és

**nem lehet továbbra is a semlegesség kényelmes álláspontjára helyezkedni.**

Törökország azt kívánja, hogy a Földközi-tengeren érdekelt összes hatalmak közös hazájuknak tekintsék ezt a területet és hogy

**a Földközi-tengeren semmiféle hegemonikus törekvéseknek teret ne engedjenek.**

Mert ez a nemzeti biztonságot veszélyezteti. Ilyen körülmények között a legjobb út, amely a legtöbb lehetőséget nyújtja a háborús katasztrófa elhárítására az, hogy ha egyesülünk azokkal az országokkal, amelyek a békét kívánják fenntartani és amelyek szükség esetén a háborútól sem riadnak vissza.

### FRANCIAORSZÁG VISSZAADJA TÖRÖKORSZÁGNAK A SZANDZSÁKAT

A londoni News Chronicle szerint Franciaország és Törökország az angol-török egyezmény mintájára, szintén megállapodtak, hogy támadás esetén egymásnak kölcsönös segítséget nyújtanak. Franciaország, hír szerint, fontos engedményeket volt hajlandó nyújtani Törökországnak, beleértve az alexandrettei szandzsákat, a melyek lakóinak régtől kívánsága, hogy visszatérjenek a török anyaországhoz. A News Chronicle értesülését a Times is megerősíti.

### EL AKARJÁK ZARNI A TENGERSZOROSOKAT

A francia lapok hangsúlyozzák az angol-török egyezmény rendkívüli nemzetközi fontosságát. A Matin szerint

**a végleges egyezmény kétoldalú lesz és Törökország kötelezettséget vállal, hogy segítséget nyújt Angliának Palesztinában és Egyiptomban, míg Anglia minden támadás esetén biztosítja Törökország függetlenségét.**

Ha figyelembe vesszük — írja a lap —, hogy Törökországnak egyezményes társai Szovjet-Oroszország és Románia és hogy Franciaország rövidesen hasonló egyezményt köt a török kormánnyal, úgy az eredmény az lesz, hogy általános konfliktus esetén a tengerszorosok nyitva maradnak a szövetségesek előtt és zárva az ellenfelek előtt.

Az Epoque szerint az angol-török egyezmény a legnagyobb fontosságú, mert Törökország birtokában vannak azok a szorosok, amelyek a Fekete-tenger felé vezetnek, míg a Balti-tenger tulajdonképpen német és így

**Anglia és Franciaország csak a Fekete-tengeren át Románián keresztül segíthet Lengyelországnak.**

A Figaro azt írja, hogy az egyezmény a Balkán-országokra is kiterjed, ami a béke biztosítása szempontjából elsőrendűen fontos. Azt hiszik, hogy a londoni és ankarai parlamenti nyilatkozatok buzdító hatással lesznek a moszkvai tárgyalásokra is.

A Populaire azt írja, hogy Göbbels sajtója szerint a demokráciák nem tesznek egyebet, csak beszélnek és ez alatt a tengelyhatalmak cselekednek. A tény az, hogy a demokráciák is dolgoznak, de saját módszereik szerint, minden nagyobb zaj nélkül és Anglia tegnap két pontot nyert saját és szövetségese számára.

### NÉMET FIGYELMEZTETÉS TÖRÖKORSZÁGNAK

A német sajtó az angol-török kölcsönös segélynyújtási egyezmény megkötésével kapcsolatban megállapítja, hogy az angol bekerítési politika újabb szakaszhoz érkezett. A Deutsche Allgemeine Zeitung szerint

**minden eszközt felhasználnak arra, hogy a tengely és délkelet-európai barátai között a baráti és gazdasági érdekeket megzavarják.**

A lap élesen bírálja a török államférfiakat, hogy ilyen politikának odaadták magukat és megállapítja, hogy Kemál Ataturk nem azért szabadította fel hosszabb harcok árán Törökországot, hogy ismét Anglia uralma alá jusson.

**A Berliner Lokalanzeiger úgy látja, hogy minden nap újabb lépés történik Németország bekerítésére.**

Chamberlain leplezetlenül a háborús párthoz csatlakozott. A lap figyelmezteti Törökországot, hogy Anglia mellett semmiféle sem kereset, míg Olaszország által birtokolt Földközi-tengeren

minden európai konfliktus esetén semleges maradhat.

A Deutsche Diplomatisch-Politische Korrespondenz az angol-török egyezményvel kapcsolatban többek között a következőket írja:

— Anglia kerülő utakon megvalósította régi tervét, vagyis azt, hogy rátegye kezét a szorosokra.

A német hivatalos lap hangsúlyozza, hogy az egész világnak tudnia kell, hogy

**egy földközitengeri konfliktus esetén Olaszország maga mellett találja majd Németországot.**

### A BÉKEBIZTOSÍTÁS EGY LÉPÉSSEL ELŐREHALADT

Az angol sajtó a török-angol egyezmény stratégiai fontosságát hangsúlyozza, különös tekintettel a Romániának nyújtandó segítségre. A Times véleménye az, hogy a török-orosz baráti viszony hozzá fog járulni ahhoz, hogy az angol-orosz megegyezés minél előbb létrejöhessen. A Daily Mail Törökország csatlakozását a támadók elleni frontozás ügy tekinteli, mint annak a

legsúlyosabb elhárítását, amely Románia megsegítésének útjában állott.

Az angol-török egyezményvel kapcsolatban a Reuter ügynökség diplomáciai szerkesztője azt írja, hogy Anglia mátlól kezdve számíthat a Törökországgal való együttműködésre. Törökország nemcsak a Fekete-tenger kulesát tartja birtokában, hanem segítheti Angliát Palesztinában és Egyiptomban is. Ez az újabb egyezmény a nemzetközi béke biztonsága szempontjából rendkívül fontos lépés volt.

### MEGERŐSITIK A SZOROSOKAT ÉS A PARTVIDÉKET

Rómából jelentik: A Giornale d'Italia szerint az angol-török földközitengeri megegyezés olasz körökben nem keltett meglepetést. Úgy tudják, hogy más megállapodások is kapcsolatosak az egyezményvel, így

**Anglia 500 repülőgépet küld Törökországnak**

és három millió font kölcsönt ad a szoros és a partvidék megerősítésére. A lap szerint az egyezmény mutatja, hogy az angol-francia bekerítő célzat Olaszország ellen is irányul, amelynek a Földközi-tenger az élettere.

## Kilométeres jéghegyek usztak az angol királyi pár hajója felé

**A kérés miatt megpróbidították a kanadai tartózkodást. Hétfőn estére várják Quebecbe a királyi párt**

Ottawából jelentik: A kanadai kormány közölte, hogy az angol királyi pár hajójának kérése miatt a királylátogatás csak háromnapos lesz. A Canadian Pacific igazgatóságának értekezése szerint az Empress of Australia Quebec-től még 1752 kilométernyire van és legjobb esetben csak hétfőn este érkezhetik meg. Ekkor azonban a hajónak teljes gőzzel kell a hátralevő utat megfutnia. Az elmúlt éjszaka a sűrű köd

miatt a hajó és a kísérő hajók mindössze 32 kilométer tehettek meg. A Ray-öbölben két torpedóromboló ment ki, hogy a kanadai vizeken fogadják a királyi párt. Ezeknek jelentése szerint a torpedórombolók egy-két kilométeres jéghegyekkel találkoztak, amelyeken fókafalkák tanyáztak. Quebecben hatszáz angol és amerikai újságíró van, hogy lapjaiknak tudósításokat küldjenek.

## Életfogytiglani fegyházra ítélték a budapesti Dohány-uccai merénylet főtettesét

**A többi vádlottakra hosszabb fegyházbüntetést mértek ki**

Budapestről jelentik: A büntetőtörvényszék ötös tanácsa Marton Albert dr. elnöklelte alatt kétnapos tárgyalás után szombaton délelőtt 1 órakor hirdette ki az ítéletet a budapesti Dohány-uccai zsinagóga ellen elkövetett bombamerénylet ügyében. A bíróság bűnösnek mondotta ki Kenyeres Jenőt és Szebenyi-Schandl Györgyöt 22 rendbeli gyilkosság büntetésének kísérlésében, valamint az állam és a társadalmi rend erőszakos felforgatására irányuló büntetett címén, míg ugyanezekben a bűntettekben, mint bűnszándékos, Gombay Horváth Jánost és Madaras Lászlót találták bűnösnek. A bíróság ezért az elsőrendű vádlottat, Kenyeres Jenőt, életfogytiglani fegyházbüntetésre ítélte, Szebenyi-Schandl Györgyöt 10 évi fegyházra, Gombay-Horváth Jánost 5 évi fegyházra és Madarast 3 évi börtönre ítélte. Volt a vádlottak között egy kiskorú is, akit a bíróság szintén elítélt a fiatalkorúak fogházában letöltendő 4 esztendei fegyházra.

Az ítélet ismertetése után az elnök részletesen és hosszan ismertette a bíróság indoklását is. Közölte a per előzményeit, különösen pedig Szálasi Ferenc feltűnését és első szerepléseit. Az első programját Szálasi 1935-ben dolgozta ki és már

**ennek az volt a célja, hogy az alkotmányt megdöntse.**

Később Szálasi fellépett a pomázi képviselő-

### Japán belejezte Ciunking bombázását

A japán tengerészeti minisztérium hivatalos közleményt adott ki a japán flottának a kínai vizeken foganatosított ténykedésével kapcsolatban és hangsúlyozza, hogy a japánok bombázása Ciunking városa ellen teljes sikerrel járt. A jelentés Sanghaival kapcsolatosan közli, hogy a japán bombavető repülőgépek a Sieling-folyó északi részén teljesen megsemmisítették a kínai légharó felszereléseket és ütegeket.

választáson jelöltként, de csúfosan megbukott. Amikor pártjának programja mind szélsőségsébb és veszedelmesebbé kezdett válni, a hatóságok a pártot feloszlatták. Ez 1937-ben történt, de Szálasi ekkor sem szüntette meg működését, hanem más néven igyekezett a pártot feléleszteni. Ebben a működésében kapott szerepet Hubay Kálmán is, aki a párt alvezére lett. A párt működésében olyan utakra tért át, amely az állam és társadalmi rend súlyos veszélyét jelentette.

**Titkos karhatalmi alakulatokat igyekeztek szervezni a munkásság körében,**

hogy ezek a hatalom átvételre rendelkezésre álljanak. Megemlékezik itt az indoklás a hírhedt Jókendvű szerepére, aki ennek a karhatalomnak a tulajdonképpeni megszervezője volt, noha lopásért, pénzhamisításért és hasonló bűncselekményekért előzőleg már több ízben volt büntetve. Később

**megalakították a fekete frontot, amely elitgárdája volt a szervezkedésnek és kiszabadulása után ez lett volna Szálasi testőrsége.**

Megállapította a vizsgálat, hogy az elsőrendű vádlottak, Kenyeresnek, igen előkelő és fontos szerepe volt a fekete frontban. Ugyancsak tagja volt ennek az alakulatnak Gombay-Horváth János is. Ebből a mozgalmából került ki a bűnügy. A párt néhány tagja a felvidéki harcok után néhány kézigranátot hoztak magukkal és a vezetőség tudomása nélkül, több ízben is tanácskoztak a párthelyiségben a merénylet megszervezéséről. A megállapodás alapján Kenyeres a zsinagógával szemben levő négyemeletes ház lapos tetejére ment fel és onnan dobott le két gránátot, míg Szebenyi ugyanennek a háznak kapujából vetett ki egy bombát. Mindjárt ezután

**Szebenyi a rá várakozó autóra ugrott, amely elrohant.**

Kenyeres menekülése is meg volt szervezve.

## Temesvári ügyvéd vitatja volt felesége állampolgárságát

Sziklay József dr. temesvári ügyvéd ismeretlen tettesek ellen feljelentést tett a nagyváradi törvényszéken. A feljelentés szerint válófelben levő felesége, született Cziller Ilona, egy tekintélyes nagykereskedő leánya „ismeretlen tettesek” segítségével került a román állampolgárok névsorába. Az ügyvéd a feljelentésben rámutatott arra, hogy Cziller Ilona egy olasz orvos felesége volt és ezzel a házasságkötéssel elvesztette román állampolgárságát, tehát jogtalanul vették fel az állampolgárok névsorába. A fiatalasszony a törvényszéki tárgyaláson kijelentette, hogy sohasem mondott le a román állampolgárságáról. A tárgyaláson az ügyész is a fiatalasszony felmentését kérte. A nagyváradi törvényszék ezekután felmentő ítéletet hozott. Ez ellen Sziklay fellebbezést jelentett be, de a fellebbezés nem volt felbélyegezve és így azt a nagyváradi ítélőtábla elutasította.

## Hitinó antiszeptikum

a szájjüreg fertőtlenítésére és a legjobb szer a mindennapi fog és szájjápoláshoz az ODOL. Használja a mindennapi szájjápoláshoz az ODOL szájjvizet — az egészség védelmezőjét.



# ODOL

## Francia lapok szerint Danzigba tömegesen szállítják a német fegyvereket

Az utóbbi hetekben 30 ezer német telepedett le Danzigban. Olasz közvetítésről ír a fasisztapárt hivatalosa

### Német-sziléziából lengyelülözéseket jelentenek

Varsóból jelentik: A Pat távirati ügynökség közli: a Német-sziléziában lakó lengyel lakosság elleni tüntetések tovább tartanak. Ratiborban a németek

meggátolták a lengyeleket abban, hogy templomukba menjenek.

és többeket a lengyelek közül bántalmaztak. Egy Witt nevű lengyel sulyosan megverték és karját törték. Egy lengyel népbank ablakait a németek betörték. A német hatóságok kiutasították Mihalowski gradina tanítói feleségével és három gyermekével együtt. A lengyel sajtó tiltakozik a németek lengyelelles magatartása ellen. Az ABC. című lap szerint

Németországban valósággal tombolnak a lengyelek ellen.

A Pat távirati iroda danzigi jelentése szerint ismeretlen tettesek betörték Majejski danzigi lengyel vendéglős vendéglőjének ablakait.

### „SORSUNK HITLER KEZÉBEN . . .”

A danzigi nemzeti szocialista kormány elnöke Greizer tegnap beszédet mondott a danzigi munkaszolgálat vezetői előtt.

— Bennünket semmi sem fog kihozni nyugalomból — mondotta — akár mit is fantáziál a külföldi sajtó és akár hogy is mozgósítanak határainkon. Sorsunkat ezentul is Hitler kezébe tesszük le. Egyszer el kell dölni a német keleti térség dolgának és vele együtt a mi ügyünknek is.

### KONFLIKTUS DANZIGBAN A PILSUDSZKY-GYÁSÜNNEP MIATT

Danzigból jelentik: A DNB, német távirati iroda a következő hivatalos közleményt továbbítja:

Danzig szabadváros szenátusának sajtóirodája a következőket közli: A danzigi lengyel diplomáciai képviselő — a lengyel sajtó hamis beállításával ellentétben —

nem tiltakozott a danzigi szenátus előtt a szabad városban lakó lengyelekkel való elbánás miatt.

A danzigi kormány egy képviselője közölte a lengyel diplomáciai megbízottal, hogy nem engedhető meg az, hogy Pilsudsky marsall halálának évfordulóján a danzigi lengyelek nyilvános tüntetést rendezzenek, mert ez zavargásokra adna okot. A danzigi kormány azt javasolta a lengyeleknek, hogy

Az emlékkiemelés alkalmával ne szabad téren, hanem zárt teremben gyűljenek össze.

A lengyelekkel a danzigi kormány a kérdés ügyében lojális tárgyalásokat kezdett és ugyanekkor kegyelettel emlékezett meg az elhunyt marsall emlékére.

### OLASZORSZÁG „MEGÉRTÉST” VAR LENGYELORSZÁGTÓL

Rómából jelentik: A Regime Fasciste foglalkozik a danzigi kérdéssel és azt írja, hogy ez a város német, amit Beck ezredes is elismert. Lengyelország barátja Olaszországnak, Németország pedig szövetséges és ezért a Duce bölcs mértséklétével oda fog hatni, hogy a kérdés megoldást nyerjen. Lengyelországnak kellő megértést kell tanúsítania a német sorsközösséggel

szemben és nem hallgathat azoknak a tanácsai-ra, akik önös érdekekből háborút akarnak.

### HARMINCEZER NÉMET MENT DANZIGBA

Egyes francia lapok beszámolnak arról, hogy az utóbbi időben igen sok német érkezik Danzigba. A Figaro szerint számuk már meghaladja a 30 ezret. A legutóbbi 10 nap alatt a német repülőgépek fegyvereket és municiót szállítottak Danzigba. Az Oeuvre csak 4500-ra becsüli azoknak a németeknek a számát, akik mint turisták érkeztek Danzigba.

### POTEMKIN A NÉPSZÖVETSÉGI TANÁCSÜLÉS ELNÖKE LESZ

A Daily Express jelenti, hogy Potemkin lesz a szovjet delegáció elnöke és egyben a népszövetségi tanácsülés elnöke is.

## Az angol-román gazdasági egyezmény az alsóházban

Stanley kereskedelmi miniszter az alsóházban bejelentette az angol-román gazdasági egyezmény megkötését. Henderson munkaspárti képviselő azt kérdezte, hogy Románia vásárol-

hat-e a részére biztosított hitel erejéig hadiszereket Angliában. Stanley igenlő választ adott és a bejelentést az alsóház tagjai nagy örömmel vették tudomásul.

## Megalakult Aradon a Magyar Népközösség helyi tagozata

18 ezer magyar lépett Aradon a frontba. A munkásság csatlakozott a Népközösséghez

Aradon a magyarság vezetői szombat délelőttre hívták össze a Magyar Népközösség alakuló gyűlését. Annak ellenére, hogy az idő rövidsége miatt csak egy sajtóközlemény jelent meg a gyűlés összehívásáról, az Iparos Otthon tágas nagyterme zsúfolásig megtelt érdeklődőkkel. Az imponáns méretű gyűlésen Arad magyarsága minden rétege képviselve volt. A gyűlést Parecz Béla dr. a volt Magyar Párt aradi tagozatának elnöke nyitotta meg, aki örömeinek adott kifejezést, hogy egy hívásra olyan nagy számban gyűltek egybe. Vázolta a Nemzeti Ujjászületés Arconalának és ezzel kapcsolatban a Magyar Népközösség megszületésének körülményeit, majd hangsúlyozta, hogy Aradon tizennyolcezer magyar lépett a Frontba. Az alapszabály legfontosabb pontja, hogy mindenki a Népközösség tagja lehet, aki magát következetesen magyarnak vallja. Ezután Parecz Béla dr. kimondotta a Magyar Népközösség aradi tagozatának elvbeni megalakulását, amit a jelenlevők kitörő éljenzéssel fogadtak.

Szuchy Pál dr., majd Szöcs Didák minorita lelkész a szervező bizottság kijelölését indítványozták. Káli János munkás bejelentette, hogy a magyar munkásság részt kíván a Népközösség munkájában. Bodnár József lelkes beszédben a fiatalság bevonását javasolta, amit a gyűlés élénk tapsal magáévá tett. A jelölő bizottság ezután negyvennégy tagból

álló szervező bizottságot jelölt ki, amit egyhanguan elfogadtak. Purgly László, a NUF legfelső igazgatótanácsának tagja kifejtette, hogy a megye megszervezése egyelőre nehézségekbe ütközik és azt későbbi időpontra kell halasztani. Parecz Béla dr. lelkes zárószavával az imponáns gyűlés véget ért.

Temesvár  
irodalmi szenzációja  
Cronin világhírű regénye  
Réztábla  
a kapu alatt  
Szerdától  
a SCALA-ban

# Emlékezés az emlékkönyvekre

„Bolond, aki emlékkönyvbe ír“

A gimnázium első osztályában klamanteszeket gyűjtöttünk. Helyesen így írják latin módra: elamantes. Azt jelenti: lármázók. A klamantesz egy rendes ív papirosnak éppen harminckettes része. Téglalap alakú kis cédula, amelyre az osztály vizsgálója a lármázókat fölírta. Minél több klamantesze volt valamely elsőnek, annál nagyobb volt a tekintély és annál több volt az irigye. A zsebpénzünkön papírost vettünk csak azért, hogy a fehér íveket klamanteszre vagdoszuk szét. Ranezay József könyvkereskedő halvány rózsaszín, kék, sárga és zöld írópapírt hozott forgalomba a kisdíjakok között. A színes klamantesznek aztán még nagyobb kelendősége volt, mint a fehérnek. Volt olyan fiú, akinek ezer klamantesze is volt, sőt több. A cse-rebere alkalmával a klamantesz volt a törvényes fizetési eszköz, a szilárd valuta.

A második gimnáziumban gombokat gyűjtöttünk. Csontgombot, pléhgombot, cérnagombot, gyöngyházgombot, ezüst pitykét. Nemesak arra törekedtünk, hogy minél több gombunk legyen, hanem arra is, hogy az anyagok és alakjuk, meg a színük minél változatosabb legyen. Akkoriban kaptam egyszer néhány hatalmas pofont az apámtól, amikor keresztelőre készült menni és kiderült, hogy a ferencjózsef-ruhájáról — kabátról, mellényről és nadrágról — levagdostam az összes gombokat. Akkor sírva beismertem, hogy a felöltőjét is gombtalanítottam. Arra számtoltam — és pedig igen helyesen — hogy legfeljebb egy pofonnal többet kapok, de nem kell külön szenvedni.

A harmadikban gyűjtési szenedélyünk a cigarettaszopókák címkeire terjedt ki. A cigarettaszopókáról óvatosan lefejtettük a címkét és albumba ragasztottuk. A főelv az volt, hogy minél nagyobb legyen a változatosság. Az uccán összeszedtük az eldobált cigarettavégeket és ha olyan címkéjük volt, amilyen még nem szerepelt a gyűjteményben, diadallal vittük haza. Odahaza, rokoncsaládoknál és ismerősöknél állandóan vadásztunk a hamútartókban, amelyekben gyakran értékes zsákmány akadt. Akkoriban dobozban lehetett vásárolni száz darab cigarettahüvelyt mindenféle cifra címkével. Egyszerűen levágtuk a szopókákat, hogy gyűjteményünket gyarapítsuk, a hüvelyt dobottuk.

A negyedikről a nyolcadig gimnáziumig gyűjtöttünk bélyeget, gyufaskatlyát, lepkeket, boros vignettát, reklám-cédulát, színes ceruzát, üvegfejú gombostűt és különféle más lehetetlen tárgyat. Legnagyobb szenedéllyel vetettük azonban magunkat az emlékkönyvekre. Ezt úgy csináltuk, hogy vetünk egy úgynevezett Emlékkönyvet. Bőrbé, vagy vászonba kötött könyv volt ez cifra fedőlelű Németyikre az Album, vagy a Poésie szó volt beleírva. A belseje fehér lapokból állott.

Ebbe az Emlékkönyvbe gyűjtöttük az emlékkönyveket olyanformán, hogy szülőinket, tanárainkat, rokonainkat, ismerőseinket és barátainkat megkértük, írjanak néhány rimes sort, Szemtelének, toladokóak, lerázhatatlanok voltunk, akár ma az autogrammkérők.

A szellemesség cégre alatt aztán belekerült az emlékkönyvbe mindenféle zagyvaság és pedig legtöbbször olyan verselésben, amely miatt a legedzettebb fűzfapoéta is szégyelte volna magát. Elvéve sikerült költemény is akadt valamely emlékkönyvben és pedig úgy, hogy a beíró szóról szóra lemásolta valamely elismert költő versét és aztán alája a saját nevét biggyesztette.

Gondtalan ifjúságunk visszaidézéseképpen hadd álljon itt néhány sikerült emlékkönyv

Leggyakoribb ez volt:

*Piros rózsá, kélt mefelejes,  
Engem soha el ne felejtis*

Volt olyan, aki nem kedvelte a piros rózsát, az ilyen aztán más virágot írt a helyébe.

Lányok emlékkönyvébe ilyeneket írtunk:

*Legszébb lány magácska,  
Virágozó rózsafücska*

Vagy:

*Leány, ügyelj szépségedre,  
De még jobban, érnymedre*

Vagy:

*Piros szegfű, tulipán,  
Te vagy a legszebb kislány.*

Vagy pedig:

*Nevet ajkad, nevet szemed,  
Csupa derű az életed,  
Maradj örökre vidámnak,  
Kacagó és boldog lánykám.*

Akik ezt a strófát emlékkönyvbe írták, nem is gondoltak arra, hogy tulajdonképpen azt kívánták az illető lánynak: ne menjen férjhez.

Nagy szerepe volt az emlékkönyvi versekben a barátságoknak. Például:

*Bármédáig élsz, majd meglátod,  
Nincsen neked jobb barátod,  
Mint amilyen én vagyok,  
Holtomig az maradok.*

Egy másik:

*A barátság irómytű,  
Az életben elvezet,  
Sorsod így nem keserű,  
Édesíti szeretet.*

Vagy ez:

*Ha jobb barátod van nálam  
Akkor kopjék föl az állam.*

Eredeti volt ez is:

*Aki téged jobban szeret,  
Az krumplít kapálni mehet.*

Volt ennek egy ilyen változata is:

*Aki téged jobban szeret,  
Az nyáron aszalonjot jeget.*

Az érzélgősök emlékkönyve ez volt:

*Alom az élet,  
Álmódját szépeit.*

Szokásban volt ez is:

*Hít, remény, szeretet!  
Kösse össze szívünket.*

Néha érvényesült az emlékkönyvben a huncut tréfa is. Ilyen humoros emlékkönyv a következő:

*Szakadjon rád az ég —  
Uránat bódítsa.  
Átkozott leánya légy —  
Nyáron orrod ne bántsa,  
Erszényed legyen üres, —  
De zsebed tele bankóval.  
Bort igyál te füles,  
Bizony füleskonóval.*

Akad bosszantó vers is. Egyik hatodikos írt ilyet osztálytársának:

*Sorsod bárhova vigyem,  
Zálogul vedd barátságom,  
Amerre jársz hű szívem  
Melletted lesz a világom,  
Arván nem hagyjak soha,  
Rád, ha leszel a veszedélyek,  
Vándorolj te bárhova,  
A díj lesz a dícsőséged,  
Győzni fog a reménységed.*

## Harsányi Etelkát, a newyorki református lelkész leányát eljegyezte a kenyérkirály fia

Egy érdekes házasság érdekes története

Newyorkból írják: Érdekes esküvő lesz a közeli napokban a newyorki magyar kolóniában. Harsányi László református lelkész Etelka nevű csinos fiatal leánya megy feleségül egy híres amerikai familia tagjához. A vőlegény ifjabb Charles A. Ward, tehetséges zongoraművész, a westchesteri Bach társaság alapítója és elnöke. Édesapja a híres Thomas Edison, Amerika felfalóójának tiszlet-társa volt. A Ward-család newyorki nagy patri-cius családok egyike.

A legnagyobb newyorki kenyérgyár az övék

Az idősebb Charles A. Ward-ot általában Newyork kenyérkirályának nevezték. Elnöke volt az Empire Trust bankháznak és a Ward Motor Vehicle Co.-nak, amely a híres villanyautókat gyártja.

De a menyasszony édesapja, Harsányi László szintén jelentékeny szerepet játszik nemcsak az újvilági magyarok kolóniájában, de magában az amerikai közéletben is.

A küszöbönálló házasságnak romantikus előzményei voltak. Harsányi László két évvel ezelőtt Etelka leánya társaságában ellátogatott Európába. Az egy hónapra tervezett nyaralás hamar elrepült. Harsányi fájdalmasan készülődött a visszatérésre hogy hosszú időre ismét búcsút mondjon a szülőföldjének. Etelka, látva apja szomorúságát, a következő ötlettel állt elő:

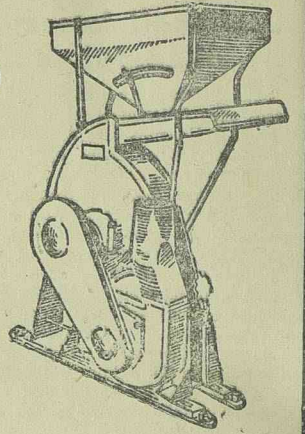
— Édesapám, én vissza tudok erügedül is utazni

A legújabb

kalapácsos

öröl-

malom!



**I-TIPUS-B-NAGYSÁG**

1. NAGYSÁG: V. 5 lóerő mellett 300—350 kl. óráteljesítmény

2. NAGYSÁG: V.-O. 10 lóerő mellett 450 kl. óráteljesítmény

3. NAGYSÁG: V.-1. 15 lóerő mellett 800 kl. óráteljesítmény

ALLANDÓ RAKTÁRKÉSZLET!  
KIVÁNATRA BEMUTATHATÓ!

**BRUNO WANTHUM és FIA**

GÉPÉVÁR

TEMESVÁR, IV., Müller Guttenbrunn 12.  
(Múmalom) Telefon: 31—49.

Az osztálytársnak nagyon tetszett a vers, csak akkor rökönödött meg, amikor körülötte a fiúk nevettek. Észrevették ugyanis, hogy a sorok kicifrázott kezdőbetűiből felülről lefelé az olvasható ki: Számár vagy. A dologban a rettenetes az volt, hogy ezt a fránya verset nem is lehetett kitépni, mert a túldalolnót volt az emlékkönyv büszkesége, az osztályfőnök által bejegyzett emlékkönyv.

Alig akadt emlékkönyv, amelyben ne ékeskedett volt ez a két sor:

*Róvid az élet, örök a sír,  
Bolond, aki emlékkönyvbe ír.*

Bizony szép volt. Rég volt.

Mi öregek, akik ezekre visszaemlékezünk és akik annak idején ilyen és ehhez hasonló emlékkönyvek alá kanyarítottuk a nevünket, szeretnénk még bolondok és bolondosak lenni és emlékkönyvbe írni. Ha ezzel együtt lehet a vállunkról vagy nyegven — legalább harmincöt — esztendő gerinegőrbítő terhét levenni.

Kóró Pál

Newyorkba. Apa pedig maradjon itt még egy darabig! Hisz ugyis látom, majd meghasad a szíve a visszatérés gondolatára.

Harsányi eleinte hallani sem akart arról, hogy egyedül engedje lányát a nagy útra. Etelka azonban ügylátszik megérezte, mit rejteget számára ez az útítér; olyan ékesen beszélt rá édesapjára, hogy megállapodtak abban, rendben van. Etelka utazék a kikötőbe, ott a hajón foglalja el a kettőjük számára rezervált szép kabint és

apja majd néhány hét múlva követi.

Igy is történt.

Etelka megérkezett minden baj nélkül Newyorkba. Néhány héttel később megérkezett édesapja is, olyan baráti ismeretséggel, amely döntő fordulatot hozott a csinos, ábrándoszerű amerikai magyar lány életében. Harsányi a hajón megismerkedett Ward-ékkal. A kiszállásnál pedig a fiatal Charles megismerkedett Etelkával. Mozifelvételket készített az érkező családról és az érkező örömeiről, Etelkáról, a szüleiről. Autatm mi sem volt természetesebb, mint hogy Wardék meghívják a Harsányi-családot.

néztek meg az érkezésről készült filmet.

Harsányiék el is mentek, a film nagyon tetszett, de tetszettek egymásnak Etelka és Charles is! A tetszésből barátság, a barátságból szerelem lett és ma a boldog esküvőre készülnek.

## A Magyar Népközösség hivatalos közleményei



Szász Pál dr., a NUF igazgatósági tagja, gr. Teleki Adám, Mikó László, Szabó Béni és Mikó Imre dr. főtanácsosi tagok résztvettek a május 9-iki és 10-iki bucuresti ünnepségeken. Fővárosi tartózkodásuk alatt ismét szőnyegre kerültek a magyarság fontosabb kérdései.

A május 10-iki kolozsvári ünnepségeken a magyar egyházak képviselőit jelen voltak: Vásárhelyi János református, Márton Áron katolikus püspökök és Kiss Elek dr. utárius püspökhelyettes kíséreteikkel. A Romániai Magyar Népközösség képviselőitében Bartha Ignác dr., Óvári Elemér dr. és Demeter Béla vettek részt.



Ismeretes, hogy a belügyminiszter 7247 — 939. sz. rendelete értelmében a községi eljárások felszólították mindazokat a polgárokat, akik az 1924. évi állampolgársági törvény 56 és 2 cikkelyének 1, 2, 3 és 4 pontjai alá esnek, de az állampolgársági névjegyzékből kimaradtak, hogy a szükséges iratokkal felszerelve nyújtsák be kérvényeiket. A magyarság vezetői nemrégiben egyszakosos tervezetet juttattak el a kormányhoz, mely megítélésük szerint egyedül alkalmas arra, hogy ezt a súlyos jogserelmet az elképzelhető leggyorsabb időn belül s az igazság szellemében orvosolja. A hivatkozott belügyminiszteri rendelet ugyanis olyan bizonyítványokat követel, amelyek egy részét egyáltalában nem lehet beszerezni, vagy ha meg is van a lehetősége, akkor is hosszadalmas és költséges eljárás igényel. Ennek következtében a most folyó összeírásnál a jogosult magyar etnikai származású polgároknak csak jelentéktelen töredéke nyújthatta be kérvényét. Eppen ezért a magyarság vezetői megsürgették az egy szakosos törvénytervezet kiadását, — amelyben egyébként pozitívum még nincs — s ugyancsak kérték, hogy a május 15-ig szóló összeírást két hónappal hosszabbítsák meg. A szükséges iratok számát pedig csökkentés, illetve egyszerűsítés le a kérdésben való eljárást.



A Hivatalos Lap 1939. május 9-iki 106 bis számában megjelent választójogi törvénnyel kapcsolatban a NUF magyar alosztálya a következőkre hívja fel a romániai magyar etnikai származású állampolgárok figyelmét:

1. A törvény értelmében a mai nappal kezdődően új választói névjegyzéket állítanak össze. A névjegyzékbe való felvétel, illetve jelentkezés utolsó határideje 1939. május 24.

2. Eddig a napig, tehát 1939. május 24-ig városokban a városházán, községekben a községi előljárásgoknál személyesen jelentkezzenek mindazok a magyar etnikai származású állampolgárok, férfiak és nők, akik megfelelnek az alábbi követelményeknek:

a) a 30-ik életévüket betöltötték, b) irástudók (írni, olvasni tudók), c) az alábbiak közül valamelyik foglalkozási ágat üzik: 1. földművelés, vagy testi munka, 2. kereskedelem vagy ipar, 3. intellektuális foglalkozás.

Szenátusba való választási jogosultsággal bírnak azok a személyek, akik egyesítik a fentiekben írt követelményeket, azzal a különbséggel, hogy az említett foglalkozások egyikének tényleges gyakorlásán kívül az alábbi, hivatalosan elismert egyesületek, illetve testületek egyikének vezetőségi tagjai: 1) Földművelés és testi munkával kapcsolatos testületek (mezőgazdaság), mezőgazdasági kamarák, mezőgazdasági-, szőlőtermelési-, gyümölcsstermelési, stb. szindikátusok és egyesületek, munkakamarák, munkás-, magántisztviselő- és iparos céhek, 2) Iparosok és kereskedők: Ipari és kereskedelmi kamarák, kereskedői tanácsok, amelyek elismert jogi személyiséggel bírnak, továbbá a jogi személyiségekkel rendelkező iparos egyesületek, 3) Szellemi foglalkozásúak: Tanítók, középiskolai tanárok, egyetemi tanárok és papok egyesületei. Mérnöki-, építész-, orvosi-, állatorvosi-, gyógyszerésztestületek, írók és művészek testületei.

Felhívjuk Románia valamennyi magyar etnikai származású állampolgárát, hogy haladéktalanul jelentkezzen az illetékes hatóságoknál és kérjék a választói névjegyzékbe való felvételüket.

A beírás megkönnyítése céljából tanácsos a személyazonosságra vonatkozó iratokat vinni, esetleg a régi választási igazolványt. Minden magyar embernek becsületbeli kötelessége, hogy éljen törvényadta jogával s felvétesse magát a választói névjegyzékbe.

A Nemzeti Ujjászületés Frontjának Magyar Alosztálya

**Nyissa ki szemét!**  
Nem minden fehér tableta Aspirin és távolról sem az, amit „épp oly jó” dicsérő szavakkal ajánlanak. Valódi az **ASPIRIN** csak a BAYER-keresztjével!

Ma van negyvennyolc esztendeje, hogy

## Leó pápa sürgette a munkáskérdés igazságos megoldását

Ördög János, a temesvári magyar munkásság egyik vezető tagja küldte be lapunknak az alábbi cikket.

A munkás megbecsülését hirdeti Rómában a lateráni templom mellett felállított munkás-szobor. Hirdeti ez a szobor egy szentléteű pápa örökérvényű igazságát, a munkáskérdésnek keresztény szellemben való megoldását. 1891. május tizenötödikén jelent meg XIII. Leó pápa apostoli körlevele, a Rerum Novarum és ebben a szentléteű pápa már negyvennyolc évvel ezelőtt hirdette a szociális igazságot, amely azt követeli, hogy mindenkinek adassék meg a magáé. Ez a pápa a munkások érdekeit államérdeknek minősítette és a szociális igazságot a munkáskérdésben bátran hangoztatta már fél-évszázaddal ezelőtt. Rengeteg háború és az 1914-es világégés még csak rontotta a munkástömegek életheletőségét. Bekövetkezett az erkölcsi és nyomában az anyagi válság, amely a munkásság teljes kizsákmányolásához vezetett. Leromlott a nagy munkástömegek életnivója és erkölcsé, általánosság vált az egyke rendszer és ma már ritka a sokgyermekes munkáscsalád. Ameddig a földi javak elosztása annyira aránytalan, ameddig a munkásság a munkájáért nem kap olyan bért, hogy abból önmagát és családját emberi módon eltarthassa, addig ne kívánjuk a keresztény erkölcsök fejlődését, elsősorban pedig sokgyermekes munkáscsaládokat.

Verdier párisi hercegek és a francia püspöki kar a közelmúltban pásztorlevél alakjában fordult a francia anyákhoz, akik előtt nemzeti veszedelemnek hirdették a gyermekhalálás megakadályozását. A nyugati országokban a több gyermekes családapák kitüntetésben, adókedvezményben és különböző állások betöltésénél előnyben részesülnek, ami mind biztató jelenség, de intézményes rendezés csak a munkástömegek gazdasági jólétének lényeges emelésével érhető el. Érdekes esetet mondhatok el. 1930-ban az egyik romániai vállalathoz külföldi szakértőt hoztak, aki ma is a vállalat élén áll. Az akkori jötermesű években a kenyér ára 12 leiről 8 leire

esett és a munkásnők órábéré 10 és 12 lej volt. Avval az elgondolással redukálták a béreket, hogy annyi legyen az órábér, amennyibe egy kiló kenyér kerül. Ennél a vállalatnál ma egy munkásnő órábéré négy és fél lej, a kenyér ára pedig kilenc lej. Tehát két órán át kell dolgozni egy kiló kenyérért.

Nem lehet államérek az, hogy — a nagy tömegek szociális és gazdasági fejlődését figyelembevéve — a földi javak aránytalan elosztása révén a munkást megfossszák az őt megillető résztől és ezzel anyagi, valamint erkölcsi romlását elősegítsék. Ne legyenek nagy fények és nem lesznek nagy árnyékok és akkor több lesz a békeség és türelem egymás nemzetisége és vallása iránt is.

XIII. Leó pápa a Rerum Novarum egyik fejezetében a következőket írja: „A szociális jólétnek lényeges követelménye az, hogy a benne részesülő emberek jobbá legyenek és azért azt inkább az eredményességben kell keresniük. Amde a jól elrendezett államok kötelessége testi és külső javakat is nyújtani, amelyeknek a használata az erényes élethez szükséges”. Már pedig az ilyen javak termelésénél elsőrangú szerepe van a fizikai munkásnak, akár a földművelésben, akár pedig az iparban foglalkozzék. Sőt, ezen a téren a munkásoknak olyan nagy a fontosságuk, hogy valójában az ő munkájukból származnak az állami javak. A méltányosság tehát a munkások állami védelmét sürgeti, hogy így a munka nyereségéből kellő rész jusson számukra és a munka fedezze lakás, élelem, ruházódás tekintetében a szükségleteiket, ruházatuk tehát ne legyen nyomasztó. Ebből következik, hogy mindazt támogatni kell az államnak, ami a munkások helyzetét bármiképpen is lendíti és ez a gondoskodás nemcsak nem lesz kárára senkinek, hanem mindenkinek előnyére fog válni, mivel érdeke a társadalomnak, hogy azok, akikől a szükséges javak erednek, ne szenvedjenek inséget. Az általános emberi fejlődéshez nem elég ezen krisztusi igazságok hirdetése, hanem szükséges az egész társadalom törekvése a keresztény erkölcsi felújításra, a szociális igazságra.

## A francia szenátus külügyi bizottságának elnöke nagy beszédben üdvözölte a francia-román barátságot

Párisból jelentik: Tatarscu párisi román nagykövet pénteken a latin sajtó által adott villásreggelin vett részt. A villásreggelin Beranger, a szenátus külügyi bizottságának elnöke elnökölt. A pezsgónél beszédet mondott és ebben leszögezte, hogy Románia és Franciaország mindig egymás mellett állottak az európai történelem és civilizáció során. Ez a testvéri együttműködés megmutatkozott a kereskedelmi és intellektuális összeköttetésben is. Az utóbbi idők válságos heteiben a testvériség a katonai együttműködés terén is jelentkezett. Mindenki tudja — mondotta Beranger, — hogyha Románia vagy Franciaországot fejlődésében és szabadságában veszedelem fenyegetné, ez azt jelentené, hogy az egész latin világ legrádjabb kincsei fenyegetve vannak. Renkivül örömnünk szolgál a párisi és bucuresti követéségeknek nagykövetségékké való emelése, de főleg az, hogy Öfelsége II. Carol király bölcs elhatározással első nagykövetségévé Tatarscu volt miniszterelnököt nevezte ki. A nemzetközi béke szellemében gyűltünk itt össze nagykövét úr, de ez a békekészségünk nem zárja ki azt az akaratunkat, hogy nemzeti szempontról

minél erősebbek legyünk, mert szabadságunkat csak így fogják tiszteletben tartani.

Tatarscu nagykövet köszönetét fejezte ki a fogadtatásért és kijelentette, hogy minden erejével a román és a francia nép barátságának kimélyítéséért fog dolgozni.

Május 15-én

**megnyilik**

BUZIAS egyik legmodernebb penziója, a

Pensiunea

**Vila Margot**

Parkettás szobák, folyóvíz, saját angolpark. Penzióárak május, június, szeptember hónapokban 160 lei, — július, augusztus hónapokban 200 lei. — Kétszemélyes szobáknál árendemény! — Kitűnő és diétikus konyha

## GRAND HOTEL MOVILA, BAILOR ES VILA MODERNA C A R M E N - S Y L V A június 1-én újra megnyílnak

Komfort, fürdők, mérsékelt árak. — Felvilágosítások és szoba-megrendelések minden utazási irodában, valamint a fürdőhelyen, a szálloda igazgatóságánál. Telefonszám: 1.

**50%-os vasuti kedvezmény**

# Hogyan él a kivándorló egy nyugtalan országban?

Ahol a zuhanykamra az emberek legféltettebb kincse

Az 1938-as év kétségtelenül az új népvándorlás kezdetének esztendeje. A múlt év őszén indultak utnak, akik szülőföldjükön boldogulni nem tudtak. Kétségtelen az is, hogy a múlt évben a bátrak, akik képesnek érezték magukat arra, hogy új földön, új világrészben kísérjék megalapozni életüket,

nagyrészt az Újvilág, Amerika, illetoleg Közép- és Dél-Amerika felé vették útjukat.

Tény az, hogy Dél-Amerika divatban volt. Azóta sok hónap elmúlt. Lassan-lassan érkeznek a levelek, a beszámolók a tengerentúlról, amelyek rámutatnak arra, milyen sors vár a kivándorlóra, aki új ég alatt, idegen környezetben akar gyökeret eresztetni. Alábbiakban elmondjuk, mit tapasztalt Nicaraguában az erdélyi Stark Frigyes, aki múlt év augusztusában indult el 1938 október 8-án szállt le a corintói kikötőben a „Salvator” óceánjáró fedélzetéről.

### BARÁTSÁGTALAN FOGADTATÁS

Stark Frigyes lelép a fedélzetről és a hosszú hajóúttól bizonytalanul ingadozó lábakkal megáll Amerika földjén.

— Utlevélvizsgálat!... Vámvizsgálat! — recsen rá erőlyesen a felszólítás és az utasok a kikötő óriási csarnokában először állnak szemben a nicaraguai hatóságokkal. Nicaraguában

## Ut a vulkánok mellett

A kivándorló tehát kiugrik a vonatból és örül, ha a vonatindulásig még annyi ideje van, hogy másodosztályu jegyét elsőosztályura ki cserélje. A Corintótól Managuáig tartó ut a kényelmes és tiszta, de méregdrága első osztályon, leszámítva a

szinte kibírhatalan hőséget és a bosszantó lassúságot, amellyel a csigaként kuszó vonatot halad,

a kényes szemével nézve minden bizonnyal változatos és érdekes lehet.

Több működésben lévő vulkán közvetlen közelében pöfög a vonat,

ritka foltokban művelt földterületek és irdatlan üsedrők váltakoznak a sínek mentén. A 170 kilométer hosszú vasutvonal két oldalán Stark Frigyes legfeljebb ha ezer hold megművelt földet látott. A talaj pedig kitiünő termőföld lenne, aránylag igen kevés munkabefektetéssel. De éppen ez az, ami hiányzik.

Stark Frigyes hamarosan megállapíthatta, hogy a nicaraguai népet munkára szoktatni nem lehet. Eledelüket, mely főleg rizsből és babból áll, jóformán munka nélkül megkapják, így hát nem is tartják érdemesnek, hogy ezért nagyon sokat dolgozzanak.

A corinto-managuai „expressz” délután félkettőkor fut be Nicaragua fővárosának pályaudvarára. Az utas az eddigi tapasztalatokot okulva, Managuától nem várt világvárosi jeleget, de a látvány, ami szeme elé tárul, mégis túlságosan csüggesztő volt. A porfelhőben uszó, elhanyagolt, piszkos utcákhoz, a rozoga viskóknak számítható apró épületekhöz egyáltalában nem illett a kitiünő bérautó, amely irtózatos zökkenésekkel és a motor keserves hörgése közben jár ta be Stark Frigyesel Managua uccáit, hogy a kivándorló megfelelő szállást találjon magának.

A fullasztó hőségben végre a neve után választotta ki magának az „Anglo-Americano” Hotelt, azt véve, hogy itt talán beszélnek angolul. Tévedett. A minimális spanyol nyelvtudás és hosszas integetés után azonban sikerült csak hamar megállapítani, hogy

a szálloda méregdrága.

A szálloda mindezek mellett nem tartozik a luxusszállodák közé, amilyen például a managuai Palace és a kényelmet mindössze

nem ritkaság a forradalom és a gyakori politikai merényletek már nem is hozzák lázba az embereket. A corintói kikötőben így hát nem csoda, ha argus-szemekkel és mogorva szigorúsággal vizsgálják az utlevelek fényképet és aprólékos gondallal kutatják át az érkező utasok holmijának minden egyes darabját.

Ilyen volt tehát az első fogadtatás Nicaraguában.

A kikötő vasutállomása egy kilométerre van a tengerparttól. Innen indul a trópusi időjárás követelményeinek megfelelően felszerelt vonat, hogy hét óra alatt a 170 kilométerre fekvő Managua fővárosba szállítsa a Nicaraguába érkező tengeri utasokat.

Az európai viszonyokhoz szokott közeposztálybeli polgár természetesen másodosztályu jegyet vált az állomás pénztáránál, hiszen nem kejtatazason van és a pénzére nagyon kell vigyázni. A második osztályu kocsiiban azonban nem képes sokáig maradni, hiszen ezeken a vonatokon, ahol egyébként is csak két osztály ismernek,

a második osztályban csak a bennszülöttek, de még azok közül is leggyakrabban az úgynevezett „indiók” utaznak.

Ebben a társaságban pedig európainak utazni nem igen lehet.

a szobából nyíló kis zuhanyfülke jelzi, amely a trópusokon különben is minden lakáshoz hozzátartozik.

Egyáltalában nem fényűző ez a kis fülke, de sokszor boldogító, hűs enyhülést hoz és nem túlzás az a tény, hogy Managuában beszédtema a zuhanyfülke, féltett kincs és barát, — már feltevé, ha nem romlik el.

### TROPUSI KLIMA — STRAND NÉLKÜL

Managua tulajdonképpen völgykatlanban épült és a hőség olyan türehtelen is benne, mint a pokol egyik jólfűtött katlanában. A levegő, fűlledt és a Managua melletti tó vize miatt állandóan erősen páras. A managuai tó gyönyörű mégsem gondolt még senki arra, hogy milyen hasznathajó lenne a partján strandot építeni.

Managuában, ebben a középeurópai ember részére szinte kibírhatalan éghajlatu városban, még uszoda sincs.

Nicaragua a földkerekség egyik legnyugtalanabb területe, nemcsak a forradalmak miatt, hanem a ténymegmozdulásokat, a földrengéseket véve figyelembe. Csak a múlt év folyamán 10—12 erős földrengést szenvedett végig a lakosság, amikor minden egyes alkalommal házak omlottak össze, s halottak maradtak a romok alatt, de ha földrengésről van szó, még most is

irtózási emlégeti a nép az 1931 március 31-i óriási földrengést, amikor Managua teljesen elpusztult és magában a fővárosban a rengeteg sebesültön kívül 2000 ember halt meg.

Minden földrengés így is sok pusztítást okoz bár az építkezés igazodik a természethez. A házak vagy favázások, vagy tiszta vasbetonból építik őket. Magasépítkezés alig van.

Csak úgy hirtelenében egy-két rövid nap alatt már mindezt megtudja, illetve saját bőrén, vagyis kinlódó tüdejében, szenvedő szemén és teljes idegzetén tapasztalja a kivándorló és aki nicaraguai megérkezése után maga elé teszi a Managuába szóló ajánlóleveleket és nyakába veszi a várost, hogy felkutatassa azt a bizonyos magyar származásu managuait, akinek ígéretében bízva, pénzének utolsó roncsein megváltotta a jegyet a hajóra, hogy partraszállhasson Nicaraguában.

I. L. E.

## Vasárnapi és hétfői májusi ájtatosságok a temesvári templomokban

A temesvári katolikus templomokban vasárnap és hétfőn este a májusi ájtatosságok sorrendje a következő:

A püspöki székesegyházban vasárnap este hét órakor német ájtatosság és német szentbeszéd, tartja Heyer Gyula káplán. Hétfőn este hét órakor magyar ájtatosság és magyar szentbeszéd, tartja Az engedelmes Krisztus címen Blédy József piarista tanár.

A belvárosi plébániatemplomban vasárnap este nyolc órakor magyar ájtatosság és magyar szentbeszéd, tartja Plesz József kanonok-plébános. Hétfőn este nyolc órakor német nyelvű ájtatosság, szentbeszéd nincs.

A gyárvárosi plébániatemplomban vasárnap este hét órakor magyar ájtatosság és magyar szentbeszéd, tartja Hönig József káplán, énekel a gyárvárosi Zene- és Dalegylet. Hétfőn este német ájtatosság, szentbeszéd nem lesz.

Az erzsébetvárosi plébániatemplomban vasárnaptól kezdve egy héten át minden este a félnyolc órai ájtatosság után magyar konferenciabeszéd lesz, tartja Pater Kolozs Ráduly dévai ferencrendi atya.

A józsefvárosi plébániatemplomban vasárnap este negyednyolc órakor magyar ájtatosság és magyar szentbeszéd, tartja Fodor József központi pap. Hétfőn este negyednyolc órakor német ájtatosság és német szentbeszéd, mondja Schindt János hittanár.

A józsefvárosi zárdatemplomban vasárnap este hét órakor magyar szentbeszéd lesz.

A mehalai plébániatemplomban vasárnap este félnyolc órakor német nyelvű ájtatosság és német szentbeszéd, tartja Pater Augustinus. Hétfőn este német ájtatosság, szentbeszéd nincsen. Magyar nyelvű szentbeszéd csütörtökön este lesz és azt Pater Valentinus tartja.

## Catina Vasile lemondását a kamara vezetősége nem fogadta el

A temesvári kereskedelmi és iparkamara ideiglenes bizottsága ülést tartott, amelyen Giurcaneanu Eduard elnökölt. Jelen voltak Besa Cornel alelnök, Bibescu-Roxin Iosif és Fratila Ioan főtitkár. Az ideiglenes bizottság elsősorban Catina Vasile ideiglenes bizottsági tag lemondásával foglalkozott és úgy határozott, hogy a napok előtt bejelentett lemondást nem fogadja el és azon meggyőződésének adott kifejezést, hogy Catina Vasile továbbra is a bizottság tagjaként fog dolgozni a kamara érdekében. Ezután több italmérségi és cégjegyzési kérvénnyel foglalkoztak. Az ideiglenes bizottság tiz italmérségi, tizenhat cégjegyzési és két házalókereskedelmi kérvényt kedvező elintézésel terjeszt az illetékes cégbizottság elé. Végül a Lloyd-vagyon átvételével kapcsolatban több belső természetű intézkedést foganatosítottak.

## A nagykarolyi hitbizomány ügye a semmitőszék előtt

A semmitőszék egyesített tanácsa elé az a kérdés került, hogy a hitbizományi rendszer eltörléséről szóló törvény bir-e visszamenő hatállyal és a Románián kívül élő hitbizományosok tekintetében is. A konkrét eset a következő volt: Gróf Károlyi István nagykarolyi hitbizományi vagyonát egészen kisajátították (részben. 500 holdat a görög katolikus egyház javára) azon a címen, hogy az 1926. március 27-iki törvény eltörölte a hitbizományi javakat és így a hitbizomány. jelenlegi kedvezményezettje Károlyi László gróf korlátlan tulajdonos lett. Miután Károlyi gróf abszontista, teljes földtulajdona kisajátítás alá esett.

A nagyváradi tábla a kisajátítási bizottság részére ellen beadott felfolyamodást hatálytalannította és a birtoknak csak egyrészt sajátította ki és nem volt tekintettel az agrártörvénynél jóval később életbelépett hitbizományi törvényre. A csütörtöki tárgyalást a semmitőszék június 22-re halasztotta el, amikor eldől, hogy alkalmazható-e az agrártörvény hitbizományi javakra is.

## Megható emlék

Vasárnap este a „Tragédiát” játszották a pesti Nemzeti Színházban. Kedves ismerőseim voltak ottan, ahogy mondani szokták: „be akartam nézni egy pillanatra” miattuk. Csak egy pillanatra akartam benézni és szépen ottmaradtam. Ott tartott valami sajtóságos erő. Talán éreztem, hogy valami történni fog velem.

Az egyik szünetben megálltam a páholyfolyosón, diskurálni a jegyszédőnővel. Nekem jóformán a „családom” minden színház. Három éves koromban már habitué voltam Kolozsvárra, jóformán a színpadon születtem, az édesanyám színésznő volt, az atyám pedig sokkal jobb drámákat írt nálam. Mindenhol van valami kapcsolat, vagy emlék. Nemcsak a színpadot tiszteltem és a művészeket, hanem testvéri szolidaritást éreztem mindenikkel, aki a színház körül dolgozik. A díszítőkkel, a világosítóval, a kellékessel, a portással, a jegyszédőkkel.

Szóval diskuráltam a jegyszédőnővel, aki összes hajja, de fiatalos arcú, kedves asszony volt. Egyszerre csak ezt mondta:

— Milyen nagyszerűen játszotta a szerkesztő ur mamája Évát!

Az ember ilyesminek mindig örül. Én is örültem:

— Ismerni tetszett az édesanyámat? — kérdeztem.

— Hunyady Margitot? Hát hogyan ismerem volna! Az apámnál is sokszor játszotta a Tragédiát. Én ugyanis Krecsányi-lány vagyok.

Gondolom, nem szükséges megmagyarázni az olvasónak porrá vált színházi összefüggéseimet. Hihető, hogy jogom volt kissé elérzékenykedni. Ugy szállt föl bennem a mult emléke, mint az alkonyati köd. Borzasztó messziről emlékezni kezdem arra az eseményre, amikor édesanyám Évát játszotta. Rémitó kicsike voltam, talán még szoknyában jártam akkor. Mégis emlékeztem. Ha nem is a drámára, hát legalább a kellékeire. A párdúcörré és a rózsaszín trikóra, amelyet anyám a „Paradicsom” jelenetben viselt, mert az akkori idők erkölce szerint nem lehetett mezitelen lábbal a színpadra lépni. Láttam a trikót, a római kép fehér peplunát, valami kék bársonyt, ez Kepler feleségének köntöse lehetett. Más szöveteket, művirágokat, díszeket. Sajátmagamat, amint felágaskodom, hogy láthassam az asztalra kirakott színes holmit, mert oly kicsiny voltam, hogy az asztal lapja a fejem bubjáig ért.

Hirtelen anyámra is visszaemlékeztem. Az asztalnál ült, gyöngyöket fűzött egy cénaszálra, néha oldalt pillantott és hangosan olvasta a szerepét, amely ott feküdt kezénél, a varróholmik között. A fülem csengeni kezdett, tisztán hallottam egy fél mondatot, szinte értelmetlenül kitépve a szövegből... „én glóriával átléptem azt!”...

Vasárnap este Lánycy Margit játszotta a Nemzetiben Éva szerepét. Nem szeretném, ha megharagudna érte, vagy tolokodásnak venné, de eszembe kellett, hogy jusson valami azonoság a sorsunkban. Ő is az édesanyja nevével viseli és az ő édesanyja is színésznő volt. Nagy színésznő. Zsenije a generációnak. Ha van másvilág — és miért ne lenne? — Lánycy Ilka bizonyosan nézte a lányát ezen az estén a csillagokkal teliszórt, végtelen térségen át. Nézte és örülhetett neki, hogy a gyermeke mily erővel és változatos színekkel gazdagon teszi élővé a „Tragédia” Éváját.

Amikor az előadás véget ért, hátrakocogtam a kiskapuhoz. Szerettem volna közölni érzéseimet azzal, aki felidézte bennem az emlékeket. De bent az öltözőben nem tudtam okosan beszélni. Valami gratulációfélét makogtam helyette, dicsértem a görög képet és a Kepler-jelenetet.

„Éva” már a tükör előtt ült és a festéket szedte le arcáról. Ahogy ez a siker és a munka után lenni szokott, boldog fáradtság látszott rajta.

Megkérdeztem:

— Jó érzés eljátszani ezt a szerepet?

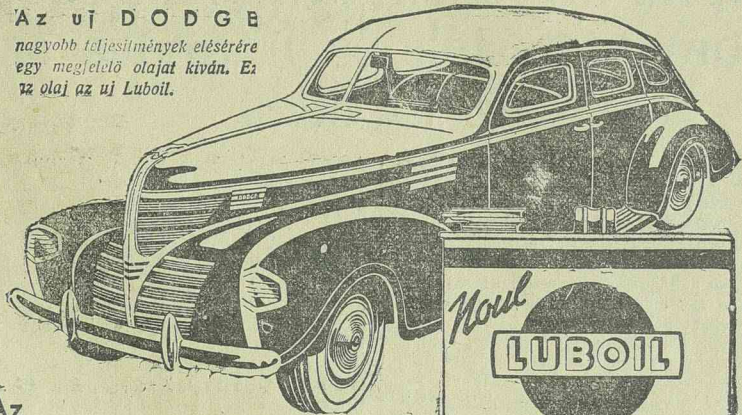
— Végtelenül! — csengett a válasz, a beteljesült öröm mély őszinteségével.

Anyám fiatalon halt meg és élete teli volt szenvedéssel, bizonyos, hogy miattam is sokat kellett szenvednie. Ott ültem az öltöződivány sarkán, akaratlanul számolgattam magamban. Hányszor játszhatta anyám színészi pályája alatt a Tragédia Éváját? Talán ötvenszer. Mégis valami. Egy kis fény a sok sötétség között. Ennyiszor érezhette ő is e boldog elfáradást.

H. S.

Az új DODGE

nagyobb teljesítmények elérésére  
egy megfelelő olajat kíván. Ez  
az olaj az új Luboil.



Az  
egész világ meggyőződött  
az ÚJ LUBOIL minőségéről

Az új Luboil az az olaj, amelynek megvalósítását hosszú laboratóriumi kísérletek után a Societatea Unirea változtatott román nyersolajokból tervezte. Az ország, amelynek óriási petrolumforrásai vannak, kénytelen kiváló minőségű olajokat külföldről behozni. Ebből a tényből indult ki a Societatea Unirea és megoldotta a problémát olyan módon, hogy egyenrangú, de sokkal OLCSÓBB román olajat kreált, amely NEM FIZET VÁMOT és NINCIS ALÁVETVE a KONTINGENTÁLÁSNAK.



Ugy külföldön, mint itthon vizsgálatoknak vetették alá és az új Luboil ragyogó sikert aratott és bebizonyította, hogy kiváló minőségű olaj és ezzel megteremtette a lehetőségét annak, hogy Románia, a petrolumban gazdag ország, kiváló minőségű olajjal rendelkezzen.

AZ ÚJ

LUBOIL

UNIREA

AZ UNIREA S. A. R. GYÁRTMÁNYA

Az új Luboil OLCSÓ, mert mint belöldi készítmény nem fizet vámot és nincs alávetve a kontingentálásnak.

## Felhívás a temesvári magyar színház látogatására

Felkérjük a Magyar Népközösség temesvári tagjait, különösen azokat, akik a népi mozgalmakban vezető szerepet töltenek be, hogy a május 16-án kezdődő temesvári magyar színházi évad sikerét oly módon parkodjanak biztosítani, hogy anyagi lehetőségeik keretében minél sürűbben látogassák a hírneves, igen magas művészi színvonalú kolozsvári magyar színház előadásait, azonkívül ismeretségük körében folytassanak lelkes agitációt, hogy minden magyar, aki csak teheti, a magyar művelődésnek fontos tényezőjét, a magyar színjátszást és annak támogatását tekintse szívügyének és

a bánsági magyarság becsületbeli ügyének is. Különböző akadályok folytán, amelyek eléggé ismeretesek, oly nehézségekbe ütközik a hivatalos magyar színészek temesvári működése, hogy amidőn végre megjelennek köztünk a magyar színjátszás kolozsvári kiválóságai, nemcsak szeretettel és lelkesedéssel kell fogadnunk őket, de a színház anyagi boldogulását is biztosítanunk kell.

Magyar testvéri köszöntéssel:  
Temesvár, 1939. május 12.

Dr. Pál György s. k.  
főtitkár.

Dr. Kakuk János s. k.  
elnök.

## FRANCIA SZOBALÁNY

A magyar színház bemutatkozó előadása

Jaques Deval francia szerző világhírű színműve, a Francia szobalány lesz a Thalia magyar színház bemutatkozó vendégjátékának megnyitó darabja. A legnagyobb vigjátéksiker hozta fél év előtt ez a darab Párisban és azóta rendre meghódította az európai színpadokat. A darab magában foglalja a vidám szellemességet, az éles életismeretet, az áradó humor, a remek szerepeket és a pompás helyzeteket. Parádés lesz a Francia szobalány temesvári előadása, amelyet a kolozsvári társulat frenetikus siker mellett már harmincötzör játszott. A címszerepet Fényes Alice alakítja, akinek módjában lesz sokoldalú tehetségét érvényesíteni. Kitiűnő művészi feladathoz jut majd a társulat tagjai közül Nagy István, Tóth Elek, Beness Ilona és Mészáros Béla is. Egy amerikai milliomos család élete elevenedik meg a színpadon a Francia szobalány három felvonásában. A kitiűnő darab után

a Via Mala című izgalmas színműjúdonság következik.

MŰSOR:

Május 16., kedd este 9 órakor: FRANCIA SZOBALÁNY (Jaques Deval, a Tovariss szerzőjének világsiker aratott legújabb vigjátéka. Főszereplők: Fényes Alice, Beness Ilona, Pál Magda, Feledi Éva, Nagy István, Tóth Elek, Mészáros Béla, Lantos Béla, Szabados Árpád. Ragyogó kiállítás) Május 17., szerda este 9 órakor: FRANCIA SZOBALÁNY.

Május 18., csütörtök este 9 órakor: VIA MALA (John Knittel, a világhírű svájci író páratlanul izgalmas színműve. Több, mint száz előadás! Főszereplők: Erényi Böske, Fényes Alice, Pál Magda, Kovács György, Nagy István, Tóth Elek, Lantos Béla, stb.)

Május 19., péntek este 9 órakor: VIA MALA.

# Drapp-arany szemhéj, leheletszerűen finom arcfesték és normális száj az új divat

Budapestről írják: Bemutató a kozmetikus ipar-  
területben. A teremben lehet vagy száz nő és ösz-  
szesen négy száz férfi. A hölgyek mind nagyon  
csinosak, a férfiak szégyenlősen mosolyogva ülnek  
a helyükön, a csiripelő, felkékrokozott, elegáns asz-  
szonyok között. És ha azt tartja a mondás, hogy  
a szabó rongyos ruhában jár, a csizmadiának nin-  
csem csizmája, meg kell állapítanunk, hogy a köz-  
metikusnők viszont...

Annyi bizonyos, mindnyájan nagyon csino-  
sak.

A nagy pódiumot műtővé varázsolták, csak-  
hogy a guribalábú műszerasztalon a szivárvány  
minden pompájában virít a sok rúzs, púder, szem-  
festék. És körben a teremben, a vitrinekben krém-  
ek, olajok, lotionok, csak a jó Isten tudja, hogy  
még mik. Rettentően guszpuszások az eper-, málna-  
narancs-, vanília- és citromfagyalt-színű krémek.  
A legrészesebben megenné az ember.

A műtőasztal porcellánpálettáján pedig a leg-  
divatosabb párisi festékek: lila-, karmín-, sárga-  
bíbor- és ciklamenrúzsok, zöldarany, kékarany, sár-  
ga és ezüst, azonkívül sötétbronz és pirosbronz  
színű szemfestékek. A púder pedig — óh, anyáink  
krémzsinú és fehér púderja — lilás-drappos-pisz-  
kos-rózsaszín!

Leheti Istvánné az egyesület elnöke — szin-  
tén nagyon csinos fiatal asszony — számol be pá-  
risi tanulmányútról.

Először a párisi nőről beszél.  
— A párisi nő sugárzik a vidám könnyedség-  
től. Egészen másfajta, mint a mi asszonyaink. Úgy  
festik magukat nappalra is, ahogy nálunk még  
este sem. Főképpen a szemet hangsúlyozzák ki. De  
mindenki! Az első este a Montmartre-on láttam egy  
újságírónőt, kövér volt és öreg, a haja agyongön-  
dörítve, kalapja a fejbütykjén, a szemhéja kékekkel,  
a szempillája feketével kifestve és felgöndörítve.  
Rá se hederítettek. Megszokták. Mint ahogyan a  
kutya sem törődött a Metron azzal, hogy egy nő  
ernyővel vert egy férfit. Senki közbe nem szólt.  
Privát ügy — gondolhatták.

— Hölgyeim, közölnöm kell önökkel, hogy  
nincs többé kapuszáj! Párisban a száj eredeti for-  
máját hagyják meg, természetesen erősen kifestve.  
A fülig kikanyarított forma — amerikai divat.  
Az őszhajú néket lilára festik, már mint a hajuk-  
at. Valami különleges lila csillogást adnak a haj-  
nak, mintha lila fátyolon tündökölne keresztül. Gyö-  
nyörü.

— Milyen a szemöldök? — szól fel egy hölgy  
— még mindig szedik?

— Sajnos — felel az előadó, — van egy kedves  
páciensem, aki nagyon utálja a „szemöldökcupfo-  
lást”, ő mondta egyszer elkeseredve: holtbiztos,  
hogy ezt is férfi találta ki, mert csak férfi kíván-  
hat ilyet egy nőtől.

— Jártam a legkülönbözőbb kozmetikai inté-  
zetekben, a legtöbb helyen örült csalódás volt maga  
a kezelőhelyiség, ami meglehetősen régimódi. De  
Elisabeth Ardenné!... Szédültem. Kívül a fogadó-  
ban csupa szőnyeg minden. Rengeteg élővirág. A  
fogadórat előre kell megbeszélni. A drapp- és  
ibolyaszínű fogadó után jön egy kicsi szalon, ciklá-  
menszerű, szatinnal bevonva. Innen hosszú folyó-  
sóra jutottam, ahonnan kiesi szobák nyíltak, mind-  
egyiken rajta a kezelő kozmetikus neve. A hölgye-  
ket a kezeléshez levetkőztetik és vastag takaróba  
burkolják, az egyik emeleten csupa fürdőszoba  
ilyen kezelőszoba van, legalább pedig tornaterem,  
zander, masszázs. Lehetetlen elmondani, hogy mi-  
lyen pazar minden. Minden kozmetikusnő fehérse-  
lyem köpenyben, remek frizurával, elegánsan kiké-  
szítve dolgozik. Eleven emlékszem mindegyikre.

— A manikűrrel nem vágják le a bőrt, csak  
visszatöltik és a körmököt üvegsmirgivel reszelik.  
A mitesszereket vegyi anyagokkal szedik ki. Az  
árak hallatlanul magasak, 210 lei egy pedikűr.  
A párisi nő rengeteg kölnivíz, parfümöt használ,  
minden második bolt vagy bazár, vagy parfümeria.

A nagy áruházakban három- és ötliteres demizso-  
nokban árúsítják a kölnit. Minden nő egész il-  
latfelhőt terjeszt maga körül.

Most következnek az élevení bemutató. Sűrű tap-  
sok között Wachtel Emilné, a kozmetikusok kedves  
Frau Annája demonstrálja, milyen a legmodernebb  
arcfestés.

A műtőszékre a reflektorok tűzébe fiatal lány  
ül, cseresznyeipros báli ruhában.

— Fiatal, első bálzó leány, élénk színű ruhá-  
ban — mondja Frau Anna, — ez a tétel. Magyaros  
típus, barna haj, kreol bőr. Ma már nem festünk  
oranzsál, nem divat. Először letisztítjuk az arcot  
arctejjél. Az orr, homlok, áll, matt krémet kap.  
Utána gyengén bíborpiros arcruzszt kenünk el. Az  
első púderrel még mindig világosabb legyen, utána  
a száraz rúzs kiegyenlíti az egyenlőtlenségeket. —

## „Mindenki annak örvend, aminek én nem; annak, hogy hatvan éves vagyok Szabó Dezső beszél irigyeiről, akik már koporsóban szeretnék ünnepelni

Budapestről írják: Reggel hét órakor, ragyogó  
napfényben fogad lakásán a hatvanéves Szabó  
Dezső, akinek jubileumát most készül megünnepe-  
lni az irodalmi világ. A lakás valójában három ha-  
talmos könyvtárterem. Rengeteg kézirat, korrek-  
tura hever az íróasztalán.

— A napi munkán kívül, — mondja Szabó  
Dezső —

*egy füzetben dolgozom, amely magamról szól.*

Barátaim és tisztelőim most sok mindenfélét ír-  
nak rólam hatvanéves korom alkalmából, gondoltam  
én is írrok egy füzetet, mert végre magam is egy  
adalék vagyok — magamhoz.

Leülünk az Encyclopaedia Britannica régi kö-  
teteinek árnyékában és megkezdődik a „hivatalos”  
interjú. Első kérdésem a mesterhez:

— Milyen érzésekkel, milyen lelkiállapotban  
lép hatvanadik életévébe?

— Derülten, — hangzik a válasz — vidáman  
és teljes erőben. Egyszerűen azt hiszem, életem egy  
kis tanulságul szolgálhat a fiatalságnak

*Én sohasem bímlélem magam.*

Sohasem féltem, sohasem kacsintgattam érvénye-  
sülési lehetőségekre, még a reggelim, ebédem, va-  
cсорám realitása sem izgatott és ime hatvanéves  
koromban, az élet mind mélyebb szeretetével, az  
élet-harc mind győzelmesebb bíráásával vidáman  
fűtyörésze megyek az újabb hatvan év felé. Hiszen,  
ha más öröm nem volna, mint látni azt, hogyan

*pukszadomnak azok, akik szeretnének már ko-  
porsóban apoteozálni engem*

már az is ad egy félévészázadra való életkedvet.  
Különb, ha jól hallok, születésem napját árja ün-  
neppé szándékoznak emelni.

A második kérdés:  
— Kik azok, akik a jubileumát kezdeményez-  
ték és rendezték?

— Szinte azt mondhatom, hogy

*mindenki és senki.*

Egypár szegény, de nagy odaadásu lélek, akik fü-  
zeteimet már rég támogatják, egy öreg, jómorgású  
antikvárius és pár bátor fiatalember szeretete  
kezdte a dolgot. Aztán az emberek észrevették,  
hogy rég eleme vagyok a lelküknek és hogy széle-  
sebb a lélekzetik, amióta engem olvasnak. Így aztán  
mind többen mentek a kezdők után, — írók, mű-  
vészek, a fiatalság és a közönség nagyrésze csatlá-  
kozott a mozgalomhoz. Most aztán abban a hallat-  
lanul szokatlan látványban lesz részem, hogy ünne-  
pelni fognak. A legmurisabb a dologban az, hogy  
*mindenki annak örvend, aminek én nem: an-  
nak, hogy hatvanéves vagyok.*

## Csak a GRAND HOTEL

LAFAYETTE-ben lakjon Bucurestiben  
Központi fekvés. Komfort. Olcsó. Otthonos  
Calea Victoriei No. 11. - Telefon 3-3410.

Frau Anna félmomatokban beszél, miközben keze  
boszorkányos gyorsasággal röpköd fehér púdercso-  
mókkal az arc felett. — Nem elfelejteni a fület  
pirosítani! És a ruzsizott helyre sötétebb púdert.  
A szájrúzs mindig az az árnyalat legyen, mint  
amit az arcra teszünk! Fiatal lányok a szemhé-  
jára drappos arannyal kevert krémet kenünk, végül  
a szempillát feketével festjük.

Egy-két mozdulat, a kislány fejről lekerül a  
kendő, lelép a pódiumról. Belebámulnak az arcába,  
egészen lehelletszerűen, szinte láthatatlanul van ki-  
festve. Alig lehet látni rajta a festéket, finom és  
szép, közvetlen közelről is.

(I. M.)

Szeretnék egy kis programváltoztatást. Örvendenék  
én és lennének ők hatvanévesek.

Ezután gyakorlati kérdések következtek:  
— Lesz valami pozitív eredménye a jubileum-  
nak?

— Remélem, hogy lesz. Mert a szeretet és há-  
lát a tapsnál valamivel állandóbb dologba kell rögzí-  
teni. Biztosra veszem, hogy a velem barátságos  
viszonyban és vállaltva élő állam, főváros és a ma-  
gyar társadalom anyagilag képesített része lehe-  
tővé teszi nekem, hogy

*valahol szép vidéken egy kisebb kastélyt, vagy  
régit kúrárt vegyek,*

négy-öt holdas kerttel, óriási udvarral, két malac-  
cal és háromszáz tyukkal. Ez a falusi menedék el-  
engedhetetlen feltétele további munkásságomnak.  
De már azért is szükségesem van rá, hogy legyen hol  
hálával gondolnom azokra, akik jubiláltak.

— Mi a legnagyobb vágya a hatvanadik szüle-  
tésnapján?

— Az, hogy irásaimat történelemmé éljék, az  
utánam következő nemzedékek egy

*teljesen önálló, független, szabadságban és szo-  
cális igazságban élő Magyarországnak.*

Száguldó szelleme máris messze távolodott tulaj-  
don hatvanestendő jubileumától, szemmelátha-  
tón unja tiszteltteljes hangomat és inkább fog-  
lalkozik társaival: a világtörténelem és a világ-  
irodalom nagyjaival, akikkel közös háztartásban él  
lakásában. Sorra mutogatja — szemmelátható sze-  
retettel és büszkeséggel — a klasszikusokat, az igazi  
nagyokat és ezekben is — könyv formájában — a  
ritkaságokat.

Az egyik polcon ott van Melancthon Fülöp  
„Ágostai hitvallása”-nak 1530-as eredeti kiadása, de  
alig néhány polcon odébb két hatalmas, díszes  
negyedrétes kötetet látok: a reneszánsz nagy fran-  
cia csufolódójának, Voltaire, Renan és Anatole  
France egyenesági ősné, Robelaisnek összegyűj-  
tött műveit, amelyet a mult század halhatatlan mű-  
vésze, Gustave Doré illusztrált.

— Sok fránya szó van a gonosz angliusz nyelv-  
ben, szóval alkalomadtán szükségem van egy kis  
zsebszótárra is — mutatott mosolyogva egy tér-  
képnyagságu és arasz vastagságu „Dictionaire”-re.

Bácsuzásul közli életrendjét:  
*reggel négykor kel,*

délig dolgozik, este hét óra tájban odahaza van és  
ebben a háromszobás kis szellemi világbirodalmában  
kalandozik éjjel. Akkor fekszik le.

— Es délután mit csinál, mester?  
— Csavargok a városban.

Németh Károly

SCALA

A szezon legszebb crosztárgyu filmje

A szentpétervári fehér éjszakák

„GABY MORLAY” világfilmje

## Kedvezményes utazások Bucurestibe

A „Bucuresti Hónap“ utazási kedvezményeire vonatkozó hirdásunk kiegészítéseként közöljük a következőket:

Ugy az 50, mint a 75 százalékos kedvezmény a „Bucuresti Hónap“ egész tartama alatt (május 15-től június 15-ig) érvényes.

Az 50 százalékos kedvezményes jeggyel 7 napig lehet a fővárosban tartózkodni. Indulásakor egész menetjegy váltandó, amellyel a „Bucuresti Hónap“ utazási igazolványa alapján díjmentesen lehet hazautazni. A visszautazás előtt meg kell váltani az utazási igazolványt, a jegyet pedig bármely bucurestii hivatalos menetjegyirodában, vagy a pályaudvaron indulás előtt le kell bélyegeztetni. Az utazási igazolvány megőrizendő és a vonaton az ellenőrző közegeknek a menetjeggyel együtt felmutatandó. Visszautazáskor felsőbb osztály használata esetén az árkülönbözet fele fizetendő.

A 75 százalékos kedvezmény péntek este 12 órától hétfő este 12 óráig érvényes. A Bucurest-től 400 kilométernél távolabb eső állomásokról egy órával korábban is lehet elutazni. Arad, Radna, Savarsin állomásokról lehet a 204-es számú gyorsvonattal is elindulni, a következő állomások viszont már belesznek a 11 órai indulási kedvezménybe. Hétfőn este Bucurestiből vissza lehet utazni azokkal a vonatokkal is, amelyek indulási ideje valamivel éjjél utánra esik. Az utazás megkezdésekor félárú menetjegy váltandó, amely a visszautazásra ugyanolyan módon érvé-

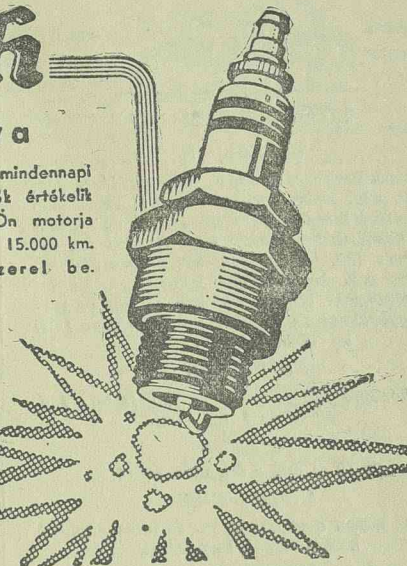
# Bosch

## gyújtógyertya

milliószor bevált a versenyeken és a mindennapi használatban. A leghíresebb versenyzők értékelik a BOSCH gyújtógyertyát. Az Ön motorja is jobban fog működni, ha minden 15.000 km. után új BOSCH gyertyákat szerel be.

### LEONIDA & Co. Bucuresti és fiókjai

Kapható az ország összes szaküzleteiben



nyesítendő, mint az 50 százalékos. Felsőbb osztály használata esetén a menetjegy különbözet negyedrésze fizetendő.

Gyorsvonati pótdíj és rapid-tikett ugy az oda-, mint a visszautazáskor egészben fizetendő.

eszik, hatvanon felül csökken már az étvágy, de jólakik attól, ahogyan látja ezt a nagy erős férfit enni. Fiatal borju sültje burgonyával és salátával és turós rétes van ebédre, ez volt a kedvenc étele a másiknak. Ebéd után jó erős fekete kávé kerül az asztalra, mert ezt is szerette a másik.

## AZ ANYÁK...

Az anya csendesen ül szobájában, régidivatú kedvenc karosszékben, amely már negyven esztendeje öleli körül. Kezében finom kézimunka, szemmel aranykeretű csipetű, mert szabad szemmel már nem látja az apró öltéseket, összefűtőnek a szálak és kár lenne, ha elrontaná az asztalterítőt. A májusi nap besüt az ablakon és aranyba öltözteti az ódon faragott bútorokat. Aranyszínt kapnak a falakon mosolygó fényképek is: néhány szakállas szép férfifej még a múlt századból való, azután darázsderékú asszonyok, akik ugyancsak a másik évszázadban éltek, mellettük művészi fényképek, ezek már újabb időkben készültek, bizonyára rokonok, meg azok gyermekei. Óreg kandurmacska telepedik a matróna lábához és elégedetten dorombol, valamelyik sarokban kecses karesű állványon kis kalitka, amelyben kanári madárka dalol. Május csókja egyformán melengét embert, állatot és tárgyat. Mintha ez a barátságos szoba kiszakadt volna az élet dübörgő forgásából és elmenekült volna valamilyen boldog szigetre, ahol nincsen más, csak nyugalom és béke.

Valaki halkán, szinte bántortalanul kopog az ajtón, az anya igent mond és csodálkozik, hogy látogatott kap, mert özvegyiségben és elhagyatottságban ritkán keresik fel barátok és ismerősök.

Magas, erős férfi lép be. Fiatalember még, alig túl a harmincon, szemében öröm csillog, lényéből szinte árad a bizakodás és jószág. Kezében gyöngyvirág és orgonából font csokorka ilatozik.

— Az édesanyámat kereselem, — mondja az idegen. Meleg színezésű hangja van, amely hasonlít az orgona mély sipjához.

Az anya az ismeretlenre néz, nem érti, hogy miért jött hozzá, az egész olyan szokatlan és különös.

— Félek, hogy rossz helyre tévedt — feleli halkán. — En nem vagyok az édesanyja. Nekem nincsen fiam. Nekem már régen nincsen fiam ...

Szeme a falon függő egyik fényképre téved, amelyen fiatal katona néz a világra.

— Ez volt a fiam — szól halkán sóhajtván, — éppen most huszonkét esztendeje, hogy el-esett az olasz fronton. Ott fekszik a Karszt-fensíkon, Jamiano közelében. Szegény férjem csak négy hónappal élte túl, őt tüdőgyulladás vitte el 1917. őszén.

Az idegen férfi nem szól semmit. Leül egy másik karosszékbe, egészen közel az anyához, kezébe veszi az elszáradt, elfonnyadt kezét és megcsókolja. Azután átnyújtja a virágcsokrot.

Sokáig, hosszú percekig ülnek egymás mellett némán, félnek beszéddel megszakítani a csendet, mert hátha széjjelfoszlik a varázslat

és akkor az illúzió mesevilágából visszacsöppennek a kegyetlen valóságba.

Nagy idő múlva, talán negyedóra is elrepülhetet, megszólal a férfi:

— Reggeltől estig, amíg a nap az égen ragyog, én a fiad vagyok. Megcsaljuk egymást, én anyámmá fogadlak, te pedig fiadnak tekintesz. Mert nekem sincsen édesanyám, soha nem is ismertem, akkor halt meg, amikor én még egészen kicsi voltam. Sokszor erőltetem az agyam, hogy visszaidézzek valamilyen elmosódó alakot, aki ölébe vett, becézett, szeretett, de hiába minden. Három éves voltam, amikor elvesztettem az anyámat, erre az időre nem tudok emlékezni. Légy most, te az édesanyám.

Az anya szeméből könnyek csorognak. Keze önkéntelen mozdulattal a férfi fejére téved és a vékony ujjak simogatják a másik dús barna hajját. Az ő fiának is ilyen sűrű haja volt, még a tapintása is ilyen lágyan selymes.

Szempillái összecukódnak és ott, azon a fekete függönyön túl tisztán, élesen látja maga előtt a fiát. Látja kis fiúnak hátulgombolós nadrágban, majd diáknak, amint táskával a hátán iskolába megy, együtt ülnek az asztalnál és segít neki megcsinálni a feladványt, mert számtanban gyenge volt, különösen az osztásnál és szorzásnál volt sok baj. Most véres fejjel jön haza, valamelyik gonosz pajtása éles kövel betörte a fejeskáját. Változik a kép, láztól piros arccal fekszik az ágyban, torokgyulladás van és éjjel-nappal el nem mozdul mellőle, míg az orvostól nem hallja, hogy túl van már minden veszélyen. Egyszerre mint gimnázista lép eléje, éppen a tornaversenyéről jött haza, milyen szép a piros-fehér trikóban és fehér nadrágban. Azután látja az első szmókingban, az érettségiről tér vissza, mennyire drukoltak mind a ketten, vajjon sikerül-e az érettségi, mert a miniszteri biztos szigorú ember. Újabb kép: csukaszürke egyenruha, oldalán derékszíj, sapkáján virág, önkéntes őrmester és indul a frontra, csak pár perce van a búcsúzokodásra. És jön az utolsó kép, most már hadnagy, hazajött a frontról szabadságra. Milyen idegen most, olyan férfias, olyan markáns, mit csináltak az ő szép fiából? Akkor látta utoljára. Most megint sötétség van a szemhéjak függönyén túl, majd a homályból előviláglik élesen, tisztán egy darab fehér papiros, rajta hideg fekete betűk, mindössze néhány sor: ... hős halát halt a harc téren ...

Az anya újból kinyitja a szemét. Maga előtt látja ezt az idegen kedves férfit, akinek még a nevét sem tudja, de aki eljött, hogy egyetlen napra a fia legyen, hogy rohanó rövid órákra belopja szívébe a szeretetet és az emlékeztést.

Délben együtt ebédeltek. Az anya a legjobbat falatokat rakja fia tányérjára. Maga keveset

Délután beszélgetnek, meghittben, közvetlenül, mintha esztendőök óta ismernék egymást, később elmennek sétálni a folyó partjára és nézik az ünneplő ruhába öltözött férfiakat és nőket. Nagyon boldogok, úgy érzik, hogy az élet naps oldalán járnak és nem várakozik rájuk sehol árnyékos oldal.

Amikor az égen vakító nagy tűzgolyó már összelelkezik a látóhatárral és az alkony csendesen rászáll a földre, az idegen így szól:

— Az én időm letelt, már nem vagy az anyám és nem vagyok a te fiad, de azért gondolkodom, mintha saját halott fiadra gondolnál.

— Ki küldött hozzád? — kérdezi az anya és hangjában ott reszket a lemondás.

— Nem tudom ... Ma van az Anyák Napja ... Valami azt parancsolta, hogy én, az anyátlan, keressek egy anyát, akinek nincsen fia ... Így jöttem hozzád ... Talán az Isten irányította a lépteimet ...

— Igen, az Isten irányította a lépteidet — mondotta utána az anya.

A nap már lebukott a horizont mögé, sötétség borult a földre és a sötétség elnyelte az ismeretlen férfit. A varázslat megtört és a virágos ünnepre ismét szintelen hétköznapok jöttek ...

K. S.

## RIVOLI

A nagy filmek mozija. A szezon legszenzációsabb filmje. Ma utoljára az első rész!



A Fekete Sas

Paramunt-híradó bemutatója  
Előadások 3, 5, 7, 9 órákor  
Vasárnap 11 órákor  
Matiné 11 lei.

# HIREK

## ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

### BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félre 400, egész évre 800 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félre 350, egész évre 700 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

### KULFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félre 700, egész évre 1400 lei.

### TELEFON

88-10 és este 9 óra után 28-15.

### MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

### SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

## A „vörös szultán” öröksége

Amint Isztambulból jelentik az évek óta hűzódó per, amelyet Abdu Hamid leszármazottai a palesztinai kormány ellen annakidején indítottak, végre befejeződött. Tizennegy török herceg, valamennyien az Osmanli-család tagjai, ugyanis azt állították, hogy a Gaza környékén elterülő hatalmas területek a szultán magánvagonyához tartoztak, ezek tehát nem tartozhatak a sèvres békeszerződés határozatai alá és így nem is mehettek át a palesztinai kormány tulajdonába. Jaffa bírósága helyt adott ennek a véleménynek és a palesztinai kormányt 50 millió font megfizetésére kötelezte. Fellegbezés folytán az ügy a jeruzsálemi törvényszék elé került, amely az örökösöket keresetükkel elutasította. Ez az ítélet lesújtólag hatott nemcsak az örökösökre, a tizennegy hercegre, de mindazokra, akik a perben csak „próbapert” láttak és ennek eredményétől tették függővé, hogy ők is fellépnek-e igényeikkel. A „vörös szultán” örökösai jól tudták, hogy Abdul Hamid mesés kincsei, ékszerai már régen egy amerikai bank páncélszobájában pihennek. V. Mohamed, Abdul Hamid utódja a világháború kitörése előtt a kincseket harminc vasládába rejtette és a Yildiz-palotából Amerikába szállíttatta. Ezt az egész ügyet egy John Kay nevű amerikai bankár, a szultán bizalmas embere bonnyolította le. Amikor a szultán halála után az örökösök, akik Franciaországban telepedtek le, a vasládákat követelték a bankártól, ez kijelentette, hogy ő semmiféle kincsekről nem tud, nekji a szultán egyetlen vasládát sem adott át. Az Osmanli-hercegek az ügyet peres útra terelték, sőt a legnagyobb kanadai bank ajánlkozott, hogy a hercegek helyett folytatja a pert. Egy napon azután Kay bankár Virginiából, ahol bankja volt, eltűnt és teljesen nyoma veszett. A rendőrség sehol sem tudott ráakadni. Bizonyára valahol külföldön álnév alatt nyugodtan élvezi a dűsgazdag egyének fényűző életét. Van miből. A bankár szökése után az amerikai rendőrség megállapította, hogy V. Mohamed Abdul Hamid örökségének nagy részét valóban a bankár gondjaira bízta, de kiderült az is, hogy az Ezeregyéjszaka mesés kincseivel vetekedő drágaságok a „vörös szultán” vagyonának csak töredékei voltak. A szultánnak a világ minden részén még rengeteg háza, földje, bányája, petróleumforrása volt. A leszármazott török hercegek által per útján követelt, Gaza mellett fekvő földek kiterjedése 125.000 acre, de hasonló nagyságu földjei voltak Mezopotámiában, Szíriában, Transzjordániában. A Jeruzsálemben a napokban elhangzott ítélet után az örökösöknek aligha lesz kedvük a földbirtokok jelenlegi tulajdonosait per útján megtámadni és tőlük „örökségüket” követelni.

— Nyári munkaidő a közhivatalokban. Bucurestiből jelentik: A közhivatalokban május 15-ével a nyári hivatali órend lép érvénybe.

— SZABADLÁBRA HELYEZTÉK ROT-SCHILD LAJOS BÁRÓT. Zürichből jelentik: Bécsből származó értesülés szerint a német titkos rendőrség szabadlábra helyezte Rotschild Lajos bárót. A bécsi Rotschild ház fejét az Anschluss idején tartóztatták le és a Gestapo bécsi főhadiszállásán a Metropoli szállóban tartották fogva. Ugyanitt őrizték egy időben Schuschnigg volt kancellár is. Rotschild Lajos báró szabadságának visszanyerése után azonnal Svájcba utazott.

Május 14  
Vasárnap  
Bonifác, Izidor

1851. május 14-én született Bartók Lajos költő. Nagy hajlandósága volt a humor iránt. Munkatársa volt különböző élelapoknak és később megalapította a Bolond Istók című humoros hetilapot, amelyet haláláig szerkesztett sok száz humoros verset írt. Foglalkozott azonban komoly költéssel is és több verskötete jelent meg. Ezenkívül írt drámákat és regényeket is. 1893. május 14-én halt meg Baritiu Gheorghe román író és politikus. Huszonhárom éves korában, 1835-ben a balázsfalvi liceum tanára nevezték ki. 1838-ban megindította a Gazeta Transilvaniei című lapot, amely az erdélyi románság első újságja volt. 1845-ben lemondott tanári állásáról és ettől kezdve teljesen a politikának szentelte életét. Több nyelvészeti munkát és szótárt írt.

1912. május 14-én halt meg Stringberg Ágoston svéd költő. Nőgyűlölő volt, aminek magyarázata az, hogy mindhárom házassága boldogtalan volt. Elbeszéléseken és regényeken kívül számos szindarabot írt, amelyek közül sokat magyarra is lefordítottak. Nevezetesebb szindarabjai: Julia kisasszony, Az erősebb, Krisztina, Haláltánc, Mámor.

Május 15  
Hétfő  
Zsófia János,  
Pahoné

1265. május 15-én született Dante Alighieri nagy olasz költő. Firenzei volt, de politikai okokból kénytelen volt fiatal korában szülővárosát elhagyni és ettől kezdve különböző olasz fejedelmek udvaraiban élt. Kisebbszámú verseket írt, de legnevezetesebb munkája a három részből álló: La divina comedia. Az isteni színjáték. Az első rész a Pokol, a második a Tiszítótűz, a harmadik a Mennország. Ezekben bemutatja a túlvilági életet és megholt híres emberek lelkeit is az olvasó elé vezeti. Az isteni színjátékot, amely mélységes gondolatokban bővekedik, ismételtelen lefordították magyarra is.

1500. május 15-én született Dévai Bíró Mátyás, a reformációnak egyik kiváló apostola. Előbb katolikus káplán volt, de csakhamar megbarátkozott a reformáció eszméivel és Wittenbergbe ment, ahol Luther Márton tanítványa lett. Azután visszatért Magyarországra és különböző helyeken működött. Többször fogságra vetették, de ez nem törte meg életét Debrecenben fejezte be. Számos hittudományi munkát is írt.

1860. május 15-én született Gézy István színműri. Tizenöt éven át volt vidéki színész, amikor 1897-ben résztvett a Budapest város által hirdett népszínműpályázatban. A gymiesi vadvirág című népszínműve nyerte az ezerforintos pályadíjat. Csakhamar színre került darabja és óriási sikert aratott. A gymiesi vadvirág azóta is állandóan műsoron van és gyakran játszásk műkedvelők is. Egyéb darabjai: Az ördög mátkája, Az anyaföld, Apostol. Az ördög bibliája, Enyészet, A toloncházban.

A pénzügyminisztérium által előírt és a temesvári pénzügyigazgatóság által aprobált raktárkönyvek hitelesítve kaphatók

**MORAVETZ-cégnél**

Telefon: 29—70.

(—) Világító szökőkút Lugoson. A lugosi görög keleti székesegyház és a városháza előtti téren pompázó parkot létesítettek és abban világító szökőkutat állítottak fel. A gyönyörű látvány a közönség között nagy tetszéssel találkozott.

(—) Házasságok. Az anyakönyvi hivatalban tegnap a következő mátkapárok kötötték házasságát: Ursache Remus vasúti mázoló és Zaranéanu Elena, Tóth Mátyás pék és Gúti Erzsébet, Pantea Grecu munkás és Blaj Elisabeta, Bobescu Mihai műszerész és Iovan Elisabeta, Kis Antal szabó és Isac Anna, Lazar Cornel timár és Babacsy Rozália, Suhol János zenész és Czuczu Erzsébet.

— ELHIZOTT EGYÉNEKNEL reggelként éhgyomorral egy-két pohár terméskészítés „FERENC JÓZSEF” keserűvíz a bélműködést hathatósan előmozdítja, az anyagcserét tetemesen fokozza, a zsírmennyiséget megfelelően lepasszítja és a testet könnyedé teszi. Kérdezze meg orvosát.

(—) A rékási járás villamosítási munkálatai hétfőn indulnak meg. Ebből az alkalomból Rékásan ma ünnepélyt rendeznek, amelyen részt vesznek Popescu Virgil ezredes-prefektus, a helytartóság részéről pedig Ionasescu és Biraescu Gheorghe osztályfőnökök, Prosteanu Cornel és Jucu Traian kabinetfőnökök és mások. Az ünnepségen több beszéd hangzik el, amelyben fejtegetik a járás villamosításának fontosságát.

# Teniszütők

LABDAK — HÜROZÁS-JAVÍTÁS

KECSKEMÉTI Temesvár,  
Bulev. Duca 2.

(—) Új vegyészdoktor. Kraye Adrianne dr., néhai Patzner Lajos, Temes megye volt főszámvévéjének unokája, a budapesti tudományegyetemen kitűnő eredménnyel letette a vegyészdoktorátust. Az egykor Temesvárott nagy tiszteletben állott Patzner-család unokájának sikere a régi ismerősök körében őszinte örömet keltett.

(—) Keresztjáró napok. Áldozócsütörtököt megelőző három napon át, hétfőn, kedden és szerdán, a temesvári katolikus templomokban a keresztjáró napok alkalmából Billéniak lesznek. A reggeli misék után lesznek a könyörgések, a Mehalában pedig körmenet is indul.

(—) A Magyar Nőegylet táncdelutánja. A temesvári Magyar Nőegylet az ifjúság régi óhajának tesz eleget, amikor vasárnap, május hó 14-én, a Római Katolikus Ifjúsági Egyesület Tigris-uccai helyiségében táncdelutánt rendez. A mulatsági delután öt órakor kezdődik és éjszaka tizenkettőkor ér véget. A Nőegylet reméli, hogy a közönség nagy számban látogatja majd a mulatságot annál is inkább, mivel a vezetőség a nem táncoló részére értékes díjakkal tekeversenyt rendez. A belépőjegy ára személyenként harminc lei. A rendezőség zenéről és kitűnő konyhárol gondoskodik. A Magyar Nőegylet a vasárnapi táncdelutánra mindenkit szívesen meghív.

(—) JEGYZŐI ÁTHELYEZÉSEK. Marta Alexandru dr. királyi helytartó többek között a következő jegyzői áthelyezéseket rendelte el: Eichert Péter Billédrei Szakulra, Kérmény János Varjasról Zsadányra, Szeles Jakab Kiszetéről Nagytopolovecra, Costea Cornel Delányesről Boksánbányára, Strescu Moise Németstamóráról Billédre, Doslea Stefan Zsadányról Parácra, Telescu Remus Keresztúrról Keglevichházára, Patrugan Gheorghe a perjamási fészgabírószágtól Keresztúrra, Munteanu Mihai Nándorhegyről Valea Bouluira, Rusu Aurel a lippai fészgabírószágtól Buziásra.

(—) ELGÁZOLT KISFIÚ. Tegnap delután az 1200 számú gépkocsi a jözsefvárosi Bratianu uccai hídon elütötte Milovan Tudor tíz éves tanuló. A fiút súlyos sérülésekkel a mentők kórházba szállították.

(—) KINEVEZTÉK A NEMZETI GARDA TEMESTORONTALI PARANCSNOKÁT. Temestoron-tálmegye nemzeti gárdájának parancsnokává Corcea Radu nyugalmazott kapitányt, nagyszámi földbirtokost nevezték ki. Az új parancsnok legközelebb leteszi a hivatalos esküt Marta Alexandru dr. királyi helytartó kezébe.

(—) DIE AUSLESE legújabb száma most jelent meg. A Luken & Luken kiadásában Berlinben megjelenő ez a havi folyóirat ebben a számában is a világ minden részében kiadásra kerülő lapok köérdékü, politikamentes cikkeit reprodukálja. Megrendelhető a kiadónál, Berlin 16. Köpenickerstrasse 55., vagy H. Welther könyvkereskedésében, Sibiu, Str. Regina Maria 27. Egyes szám ára 38 lei, előfizetés három hónapra 97 lei, egész évre 388 lei.

(—) A MUNKAKAMARA VOLT VEZETŐSÉGÉNEK BÜNPERE. A temesvári törvényszék az elmúlt héten tartotta az első tárgyalást a temesvári munkakamara volt ideiglenes bizottsága tagjainak büntetésében. A tárgyaláson a vádlottak védelmi peragáló kifogást jelentettek be s a törvényszék tegnap delután hirdette ki erre vonatkozó döntését. Eszerint a törvényszék a közvagyon védelmére vonatkozó törvény alapján harmas tanácsban fogja a pert tárgyalni. A tárgyalást május 23-ra tűzték ki.

**ASSZONYOM!**

Harisnyáin

szemszedést

amerikai mintára vállalkozunk és hazaszállítjuk

**Duschnitz S. A. divatáruház**

II., Traian-tér

— Öngyilkosságot követett el a lengyel hadügyminiszter felesége. Varsóból jelentik: Kasprzycki tábornok, lengyel hadügyminiszter felesége tegnap lakásuk negyedik emeletéről az uccára dobta magát és szörnyethalt. Öngyilkosságának okát nem tudják.

(—) Felhívás a magyar választókhoz. A Nemzeti Újjászülés Frontja magyar osztálya és a Romániai Magyar Népközösség bányai tagozata az összeírásra kitűzött idő rövidsége miatt ez uton hívja fel a harminc éven felüli, irni és olvasni tudó összes bányai magyar férfiakat és nőket, akik a mezőgazdaság és kétkézi munka vagy a kereskedelem és ipar, vagy az értelmiségi munka körében tényleges foglalkozást folytatnak, hogy azonnal jelentkezzenek saját községük előjáróságánál (Temesvárott a telek-bírósgoknál s a Belvárosban a városházán) a képviselőválasztók, illetve községi választók listájába való összeírás végett, magukkal vive személyi igazoló okmányaikat. A jelentkezések különösen azért fontosak, mert a községi és városi választások is e listák alapján fognak végbemenni. Temesvárott május 22-ig lehet jelentkezni úgy délelőtt, mint délután.

— A bucarestii magyarok nagy majálisa. 1939. május 21-én (esős idő esetén május 28-án) lesz egész napra kiterjedően az Andronache-erdőben, ahova a Szent György-térről induló 11-es villamossal lehet kijutni átszállással az 51-es autóbusszra. Ez lesz ama közismert bucarestii református iskola-majális, amely évről-évre a legnagyobb szabású népünnepélye szokott lenni a bucarestii magyarságnak. A majális rendezői a három bucarestii református egyház és egyesületek. A majális bevételét a bucarestii Református Iparos Kör fenntartásában, a református iskolák mellé létesítendő első bucarestii magyar tanoncotthon felállításának költségeire fordítják a rendezők. A református egyházi szervezetek ezen hagyományos majálisa tizezres tömegeket szokott felvonultatni. A kétszáz tagu rendezőbizottság minden szükséges előkészületet megtett a község étellel, itallal való ellátása és legjobb szórakoztatásának biztosítására. A céltudatos együttérzés ezen ünnepére minden bucarestii magyar testvérrel szeretettel meghív és vár a rendezőség.

— Megnyílt a világiállítás román vendéglője. Newyorkból jelentik: Május 11-én Gusti kormánybiztos elnököl a román házbán levő megnyitói bankettjén. A nagyszámu közönség élvezettel hallgatta a román nemzeti zenét és fogyasztotta a román bor és ételkülönlegességeket.

— FÓFAJÁS, IDEGESSÉG, hypochondriás állapotok gyakran a legrövidebb idő alatt megszűnnek, ha bélműködésünket reggelként éhgyomorral egy kis pohár természetes „FERENC JÓZSEF” keserűvízzel elrendezzük. Kérdezze meg orvosát.

(—) Dr. Köves Ernő nőorvos rendelését IV., Str. Fröbl e. 10-12 és d. u. 4-7-ig.

(—) Lökötésből rablás kísérlete. Három lovat akart lopni Busuioac Martin negyvenegy éves munkás. A lovak egy katonai őrzete alatt a Mehala közelében levő réten legeltek. A munkás elindult a lovakkal. Amikor a katonai észrevette a tolvajlást, utána eredt, de Busuioac megszökött a katonával. Rövid dulakodás után a munkás menekülni igyekezett, de az egyik rendőrnök sikerült elfogni. Átadták az ügyészségnek, ahol megállapították, hogy Busuioac Martin már kéztizen is volt a fogházban lopás miatt. Egyszer tíz hónapi, azután pedig hat hónapi fogházbüntetést töltött ki. Az ügyészség most rablás kísérlete miatt emelt vádat ellene.

Legújabb indanthrón

Costum  
és ruhaletvászon

16 színben

Új függönyanyagok

Új nyári fonalok

Centrala Lanai S. A. R.

Temesvár I., Bul. I. G. Duca 2.

## Aranyer ellen Goedecke féle Anusol!

— VARGA BÉLA DR. UNITARIUS PÜSPÖKÖT A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADEMIA LEVELEZŐ TAGJÁNAK VALASZTOTTA. Budapestről jelentik: A Magyar Tudományos Akadémia tegnapi választó ülésén a bölcséleti, társadalmi és történelmi osztályba külső tagként többek között beválasztották Varga Béla dr. kolozsvári unitárius püspököt, a neves filozófust is.

— GABRIEL MARINESCU TABORNOK MILÁNÓBA UTAZOTT. Gabriel Marinescu államtitkár, a román futballszövetség elnöke Milánóba érkezett, hogy megtekintse az angol-olasz válogatott futballmérkőzést.

— Görögországban tárgyal az angol delegáció. Athénből jelentik: Sir Frederick Leith Ross és az angol delegáció Romániából Athénbe érkezett és megkezdte gazdasági tárgyalásait a görög kormánnyal.

— Május 22-re halasztották a „Bucurestii hónap” megnyitását. Bucurestiből jelentik: A „Bucurestii hónap” május 15-re tervezett ünnepélyes megnyitását május 22-ére halasztották el.

## Anyák napja

Írta: CSERNY RÓZSI

Nagy kornak nagy embereket csak nagy és szent anyák adtak. De manap... az „Anyá” szót is már belepte, jaj, mint por és sár csak öccélokát élő anyák büne... (Reájuk követ vetni vajjon bün-e?)

Hazugul kecsgetti az élet őket : „Egy arasszal te miért ne toldanád meg a tavaszt, a nyarat, mely még a tiéd? (Az élet ugys rohanva siet!) Ha gyermekkel nem vesződöl, Ha kikapcsolod a tétet életedből... Tiéd lehet fiúrt, kaland csinált virága S... ki tudja... kikertülne tán élted fája a közös sorsot: az ősz, a telet... S gyermekmosoly boldogsága helyett Lepkesors lehetne tied!...

Botor, balga, bünös szavak! Nyomukban jaj, átok fakad. Mert örök és szent e szó, „Anyá!” (S gyermekkracajtól hangos tanya.) Anya, ki gyermekét nevelte, Reája mint istenség önelkét lehetne...! Anya, ki életét hazug nyárral nem toldotta... De ehelyett megoldotta a legnagyobb feladatot: Hogy gyermeknek életet adott...! Fáklyát gyújtott a sötétben, Hogy egy „Emberrel” több legyen Az örökéletesség birodalmában... Embert teremtett, ki hordozza a koronát, mit Isten ád életlehetőség koronáját...!

Varju károg a kopasz fán: Lehet pár évvel ki talán (Kik félték most a gyermektől) megdöglőjtek a bünös jólét napjait... De hogyha éltetek „öregség telének hónapja ér, Nem lesz életel s hogy miér? S kiért éljétek ezután...! Nem lesz fészekben fióka és nem csicsergi: „Anyuka”... A sok idegen... elkerül és élhettek majd egyedül...

Nagy kornak nagy embereket csak nagy és szent anyák adtak... Te, ki ma félsz a Gyermektől, az „anyaságot” vállaljad Mert kétségbeesítő céltalanság helyett Te megkoronázhatod az életet!... S ha a fészekben fióka azt csicsergi majd: „Anyuka”, Te nem cserélsz a meddő asszonnyal, Ki megoldotta egy arasszal a hazug nyarat, lehet, De... dideregve... egyedül... hallgatja a szívót téli szelet...

(—) AZ EVANGÉLIKUS EGYHÁZ ANYAK NAPI ÜNNEPSÉGE. A temesvári evangélikus egyházközség ma, vasárnap délelőtt tíz órakor német nyelvű istentisztelet keretében ünnepli meg az anyák napját. Az Isten igéjét Nagelbasch András lieblingi segédlelkész hirdeti.

(—) SZÜLETÉSEK. Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Milos Leopoldina, Koch József, Ebner Margit, Dinu Rozália, Micinie Gheorghe, Lázár Sándor, Blum Ferenc, Géczy Erzsébet, Simon Anna, Oláh Piroska, Farkas József Ottó, Szenetra Ágnes Margit, Metentowitz Eleonóra, Rentz Alfréd Béla.

(—) HALALOZÁSOK. Meghaltak: Clopodianu Pavel ötvenegy éves földműves, Hauser Mór nyolcvan éves kereskedő, Barbosu Solomie született Milca harminchárom éves.

(—) Szőlő- és gyümölcsfapermetező, oltógumi, kertművelési eszközök, földművelési cikkek, szerszámok, kocsitengelyek, jutányosan kaphatók Scherter Ottó vaskereskedésében, Temesvár, Belváros.

NAGYOBB GÉPPEL VALÓ KICSERÉLÉS MIATT

alkalmi vételként  
egy Diesel-Deutz-  
motor eladó.

2 cylinder vertikál, generátorral, vagy anélkül 160 H. P. 170 fordululó perccenként. Megtekinthető bármikor Bucuresti, Str. Apele Minerale 75.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJJELEI SZOLGÁLTATA:

Vasárnap, május 14-én a szolgálati beosztás a következő:

Az I. kerületben a Reg Ferdinand úton levő Salvator gyógyszerház.

A II. kerületben a Maresal Joffre úton levő Schul gyógyszerház.

A III. kerületben a Carol úton levő Kellen gyógyszerház.

A IV. kerületben a Gen. Dragalina téren levő Csillag gyógyszerház.

Az V. kerületben a Corvin gyógyszerház és Ujkisodán Panajoth Ernő gyógyszerháza állandó éjszakai szolgálatot tart.

Hétfőn, május 15-én a szolgálati beosztás a következő:

Az I. kerületben a Libertatii téren levő Jahner gyógyszerház.

A II. kerületben a Traian téren levő Kigyó gyógyszerház.

A III. kerületben a Miron Costin ucca sarkán levő Merckler gyógyszerház.

A IV. kerületben a Gen. Dragalina téren levő Craiciun gyógyszerház.

Az V. kerületben a Corvin gyógyszerház és Ujkisodán Panajoth Ernő gyógyszerháza állandó éjszakai szolgálatot tart.

Mozi

M Ű S O R

VASARNAP, MÁJUS 14.

APOLLÓ: Nápoly a csókos nap tüdőben (angol film).

ATLANTIC: A csavargók (német film), Honfoglalók (angol film).

CAPITOL: Szerenád (angol film).

RIVOLI: A fekete sas I. rész (angol film).

SCALA: Szentpétervári fehér éjszakák (francia film).

HETFO, MÁJUS 15.

APOLLÓ: Nápoly a csókos nap tüdőben (angol film).

ATLANTIC: A csavargók (német film), Honfoglalók (angol film).

CAPITOL: Szerenád (angol film).

RIVOLI: A fekete sas II. rész (angol film).

SCALA: Szentpétervári fehér éjszakák (francia film).

# KÖZGAZDASÁG

## Az angol-román gazdasági egyezményben megállapított hitel csak kezdeti összeg

A Timpul megvilágítja a csüörtörökön létrejött jegyzőkönyv jelentőségét. A szabad devizapiacok felé megnyílt az út

A csüörtörökön aláírt román-angol gazdasági szerződéssel kapcsolatban a Timpul a következőket írja: Az angol-román kereskedelmi kapcsolatokról aláírt jegyzőkönyv első szerencsés lépés ahhoz, hogy kapcsolatainkat a világ azon jelentékeny piacával szemben növeljük, amelynek Nagybritannia a neve. A bucarestii jegyzőkönyvben felemlített intézkedések egy régi gazdasági kapcsolatot elevenítenek fel, sőt a legrégibbet, amellyel a román állam valaha rendelkezett. Az angol kereskedők és hajósok mindig élénk tevékenységet fejtettek ki a dunai és constantai kikötőkben és

amikor a modern Románia vasúti hálózatát építette, abban jelentékeny része volt Angliának.

Ezek a gazdasági kapcsolatok az évtizedek folyamán természetesen fejlődtek Románia gazdasági fellendülésével és az ország természeti kincseinek értékesítésével. Anglia részéről a román gazdasági kapcsolatokkal szembeni érdeklődés nemcsak az angol házak által létesített beruházások nagyságában nyilvánul meg, hanem abban a tényben is, hogy az utóbbi statisztikai adatok szerint,

Anglia a román termékeket importáló országok sorában az első helyet foglalja el.

Ez az a keret, amelyben a csüörtörökön aláírt jegyzőkönyv illeszkedik, amelynek aláírói Grigore Gafencu külügyminiszter, Ing. Ion Bujoiu nemzetgazdasági miniszter, Sir Reginald Hoare angol követ és Sir Frideric Leith Ross, a brit kormány első gazdasági tanácsosa.

A kiadott közlemény szövegéből világos a jegyzőkönyv célja: az angol-román kapcsolatok gazdasági úton való fejlesztése. Ez a fejlődés azon természetes érdekek alapján történik, amelyek a két országot egybefűzik.

Politikai célokat a jegyzőkönyv nem követ. Csak a természetesen adódó érdekek fejlesztéséről van szó, nem pedig mesterséges kapcsolatról, amely más érdekek károsítását jelentené.

Gazdasági életünk fejlődésének békélyezzenek kell lenni és nem a surlódás okozójának.

Nemrégiben egy hatalmas szomszédos birodalom gazdasági vezetői biztosították országunk képviselőit, hogy Romániával fenntartott kapcsolat egyben a más államokkal gazdasági viszonyt szolgálja. Visszatérve a csüörtörökön Angliával létrejött kereskedelmi egyezményre, úgy tűnik, hogy úgy az abban vállalt keret, mint a biztosított hitel szerény, de nem szabad elfelejteni, hogy ezek

oly arányban fogják növekedni, amely arányban a két ország gazdasági kapcsolatai emelkednek.

Igy Angliának Lengyelországgal való gazdasági kapcsolatának fejlődése megengedte, hogy az eredeti 5 millió font sterlinges hitel 25 millió font sterlingre emelkedjen, míg a Törökországgal kezdetben megállapított 4 millió font sterlinges hitel 16 millió font sterlingre. Az Angliával létesített kapcsolat másoldalt azt is bizonyította, hogy Románia a gazdasági függetlenségét célzó politikájával megfelelően jól megfontolt lépéseket tesz arra nézve, hogy a szabad világpiacon megállja gazdasági helyét. A Franciaországgal kötött egyezmény és az Angliával kötött jegyzőkönyv

a szabad valutapiacot biztosítják a megfelelő devizaszükségletet

és ezáltal a világ minden piacával való kapcsolatot. Ime, ezek az okok, amelyeknél fogva az Angliával kötött egyezményt mint az ország gazdasági életének jelentős eseményét üdvözölhetjük.

## 4 évig szenvedtem állandóan a legkínzóbb gyomorfájdalmaktól

Const. D. P. Neagu, Chiojd, jud. Buzău, f. évi április 7-én a következő levelet küldi nekünk: „Tisztelettel hozom sz. tudomására, hogy 4 éven keresztül szenvedtem állandóan a legkínzóbb gyomorbetegségben, míg kb. 2 hete — hála a lapokban közölt értesítéseiknek — informálódtam az Önök GASTRO-D. gyógyszerére felől, melyet megvásárolva, kijelenthetem, hogy rövid használat után, nálam olyan, szinte hihetetlen eredmény mutatkozott, hogy eddigi borzalmas fájdalmait teljesen lecsendesítette, miért kérem fogadják legőszintűbb köszönetemet. Szíveskedjenek nagyszerűen bevált gyógyszerükből még egy üveget utánvétellel küldeni, hogy a kúrát folytathassam“.

Mit lehet a fenti, mindenki részére rendelkezésre álló őszinte sorokhoz még hozzáfűzni?

GASTRO-D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy megrendelhető 135 lei utánvét mellett Császár E. gyógyszerárban, Bucaresti, Calea Victoriei 124.

## kerülő mezőgazdasági ingatlanok a román földművelésosztály birtokába kerüljenek.

Áz állandó földművelésügyi tanács most tartott első megbeszélésén Corneteanu miniszter a kormány elhatározásáról a következő nagyfentőségű kijelentéseket tette:

— Az a kérdés, amely a jövőben érdekelni fogja a földművelésügyi minisztériumot, a tulajdonjog kérdése. Ionescu-Sisetti volt miniszterrel erre vezetett törvénytervezet örökölt, amelyet kisebb módosításokkal az állandó mezőgazdasági tanács elé fogok terjeszteni. Ha tekintetbe vesszük, hogy körülbelül kétféle olyan parasztságunk van, ahol három hektárnál kisebb területen gazdálkodnak, feltétlenül gondolunk kell arra, hogyan tudjuk ennek a bajnak elejét venni. Ezzel kapcsolatban meg kell vitatnunk egyúttal az ingatlanok forgalmának szabályozását is. Feltétlenül szükségünk van az ingatlanátruházások ellenőrzésére és megfelelő összegekre van szüksegtünk ahhoz, hogy hatékonyan gyakorolhassuk az állam számára biztosított elővételi jogot.

— Cadriater területén készített statisztikából kitűnik, hogy a kisebbségi lakosság, az ottlakó bulgárok nagy területet kaparintottak meg, mivel mi nem tudunk az elővételi joggal élni.

A pénzügyminiszterrel együtt tervezetet dolgoztunk ki, amely az állami elővételi jog gyakorlására a jegybank alapjainak támogatását biztosítja.

Másrésről megfelelő nagyságú alapokat fogunk a mezőgazdasági hitelintézetek (Casa Rurala) rendelkezésére bocsátani ugyanezen célra, hogy eképpen a román földművelésnek ezt a nagy hiányát pótolhassuk. Corneteanu földművelésügyi miniszter e kijelentései arra engednek következtetni, hogy a kormány új földtulajdonpolitikája rövidesen a gyakorlati megvalósítás állapotába jut.

## A pénzügyminiszter Rómában

Mitita Constantinescu pénzügyminiszter tegnap látogatást tett a római egyetemen és megtekintette a konjunkturakutató nemzeti intézményt. Délután 2 órakor Azolini, az olasz nemzeti bank kormányzója dezsónál adott tiszteletére a bank disztermében, ahol résztvettek a római nagy bankok igazgatói és számos pénzügyi szaktekintély. A Giornale d'Italia a román pénzügyminiszter látogatásával azt írja, hogy Guarnieri és Constantinescu megvizsgálták az összes kereskedelmi problémákat abból a célból, hogy a két állam közötti gazdasági összeköttetést minden tekintetben kiegyensúlyozhassák. A pénzügyminisztert pénteken Ciano, majd Mussolini fogadta.

— ZÜRICH TÖZSZEZÁRLAT. Páris: 11.79 és fél, London: 20.85, Newyork: 445 háromnyolcad, Brüsszel: 75.77.50, Milánó: 23.41, Amszterdam: 238.75, Berlin: 178.65, Szófia: 5.40, Prága: 15.25, Varsó: 83.75, Belgrád: 10, Bucaresti: 3.25.

**DÉLI HÍRLAP**  
automatatelefonoszáma: 28-10.

## Befejezték a részvénytársasági osztalékadó kivetését

Április 1-től a társaságok fizetik az adót a megszavazott osztalékmennyiség után

Ismeretes, hogy az egyenesadótörvény 31. szakaszának módosítása folytán a részvényosztalék adója a kereskedelmi részvénytársaságoknál 9, az ipari részvénytársaságoknál 7 és a bankoknál 11 százalék lett, amelyekhez az adicionális és komplementáris adók járulnak. A pénzügyminiszter rendelete szerint május 15-ig a pénzügyigazgatóságok tartoznak a kivetést befejezni. Ez évben elsősorban az az osztalék kerül megadóztatásra, amely az 1937. december 31.-iki mérleg alapján kerül kifizetésre, vagyis amelyet 1938. év folyamán a részvényes jövedelmét képezte. Megadóztatásra kerül a részvénytársaság minden olyan alapja, amelyre nézve az 1938. évi közgyűlés a részvényesek közötti kiosztást határozta el.

Az osztalékadó nem vehető ki az 1937. évi mérleggel megelőző mérlegeken alapuló osztalékokra, mivel ezek már megadóztattak. Különleges eset az, ha a korábbi üzleti nyereség egy része, mint külön alap (tartalék) kezeltetett és csak az 1938. évi közgyűlés rendelkezett el annak

felosztását. Erre vonatkozik tehát a fentebb, utóbb említett eset.

Az 1939. évi közgyűlési határozat alapján kifizetésre kerülő osztalék csak a jövő évben kerül adókövetés alá. A külföldi részvényesek javára át nem utalt osztalék is adó alá esik, mert a megadóztatás alapja nem a kifizetés ténye, hanem az esedékesség. Az állam osztalékreszesedései szintén adó alá esnek. Az a körülmény, hogy a vállalat felszámolásba került és így maga csak a minimális adót fizeti, az osztalékadó nagyságára nincsen befolyással. Kivetelt képez az az eset, amikor a részvénytársaság már teljesen felszámolt és nem maradt vagyona. Ilyen esetben a nem realizálható megterhelés elkerülése végett a kivetés mellőzendő. A rendelkezések a szövetkezetekre nem vonatkoznak, mert az egyenesadótörvény 33. szakasza szerint az üzletrész után fizetett összeg az elementáris adónál adóztatik meg, tehát külön osztalékadót nem fizetnek.

súlyos nehézségeink lesznek a termelésfelesleg értékesítése körül.“

Ezekután rátért Corneteanu miniszter a földtulajdon átruházásáról szóló törvény kérdésére is. Ebben az ügyben a miniszter egyébként már hónapokkal ezelőtt bejelentette, hogy a mezőgazdasági célokra szóló ingatlanok átruházását a kormány törvényvel kívánja szabályozni. Ebben az elhatározásban két szempont vezette a kormányt: elsősorban

a mezőgazdasági ingatlanok túlságos felaróztatásának megakadályozása, másrészt pedig annak biztosítása az eladás

## A mezőgazdasági ingatlanforgalmat korlátozó törvény fog megjelenni

Évről-évre korlátozni kell a búzával bevetett területmennyiséget

Pár nappal ezelőtt egy új törvénnyel átszervezték a földművelésügyi minisztériumot és ennek során felállították az Állandó Földművelésügyi Tanácsot, amely a minisztériumnak véleményező és tanácsadó szerve. A tanács a napokban tartotta első értekezletét, amelyen D. Corneteanu miniszter előterjesztette a kormányának a mezőgazdasági termelés átesoportosításával kapcsolatos terveit. Hangzottatta a miniszter, hogy, „ha Románia továbbra is megmarad a bizatermelés alapján és ha nem tesz megfelelő intézkedéseket más termelési ágazatok bekapcsolása érdekében, ha évről-évre nem fogjuk csökkenteni a búzával bevett területek nagyságát,

## Az Erdélyi Gazdasági Egyesület közleménye

### A gazda építkezéseiről

A meleg idő beálltával szoktak a falvakban az építkezési munkák megindulni. És a gazdák büszkeséggel és örömmel eltelve figyelik, hogy emelkednek a falak napról-napra és hogy válik valóra régóta dédelgetett elképzelésük az új lakóházzal, istállóról, szinről, amely a családi életét szebbé, egészségesebbé, az állatok gyarapodását gyorsabb üteművé, a gazdaság jövedelmezőségét kedvezőbbé tenni van hivatva.

De ezek az elképzelések nem mindig valósulnak meg hiba nélkül. Gyakran előfordul, hogy az épület mulasztások, szakszerűtlen tervezés folytán olyan születési hibában fog szenvedni, a melyet már később vagy sehogysem, vagy aránytalanul nagy áldozatok árán lehet kijavítani. Ezért minden építéssel jól teszi, ha terveit szakértő építésmérnökkel, vagy legalább képeztetett mesterral vizsgálattja felül és csak ezután kezd a munkálatokhoz. Mert így elejét veszi annak, hogy nehezen összegyűjtött pénzt olyan épületbe fektesse, amely nem minden tekintetben teljesíti a hozzáfűzött várakozást.

Manapság a módosabb gazdák már sok szép, szakszerűen megtervezett házat és gazdasági épületet emelnek. De sokan vannak, akik az alföldi építkezések régi hibáiba esnek vissza, pedig egy kis költség-többlettel ki tudták volna azokat küszöbölni. Inkább várjanak egy-két évig az építkezés megkezdésével, de adják meg mindennek a módját. Mert hiszen az építkezés nem egy-két évre szól, hanem gyakran két-három nemzedéket van hivatva szolgálni. Kár volna tehát a dolgot elhamarkodni s ezáltal a gyermekek és unokák jövőjét kedvezőtlenül irányítani.

Az első dolog az építkezés megkezdésekor a hely kiválasztása. Egy jól elhelyezett lakóház az uccától legalább egy kis előkerttel van elválasztva, amely a por ellen némi védelmet ad és a járólélek zaját is mérsékli egy kissé. A lakószobák ablakait a nap huzamosabb ideig süsse. Az ilyen lakásokban a gyermekek színe pirosabb, mint az észak felé néző ablaku szobákban felöltöttek.

Ha a telek nagysága megengedi, célszerű azt egy beosztani, hogy egy kis része el legyen

különítve a gazdasági udvartól és az állatoknak nincsen oda bejártatuk. Ellenben lesz ott néhány gyümölcsfa, virágágy, amelyek között szép időben jölesik a pihenés, kézimunkázás, ahol a gyermekek kedvükre játszódhatnak, tanulhatnak és a nagy leányok összebujhatnak barátjaikkal, sőt majd a völgénynek is szabad lesz oda a lábát betenni egyszerű-mászor, ha jól viseli magát.

A gazdasági épületek ne legyenek az udvaron tulzsufolva, az állatok és fogatok mozgását ne nehezítsék a hibás elhelyezésből származó akadályok. A kut legyen az istállókötől, árnyékszéktől távol, hogy a vize egészséges maradjon. Helye egy kissé az udvar többi szintje fölé emelkedjék.

A lakóházak padlószintje legalább is 80—100 centiméterrel magasabb legyen a talajszintnél. Az alapfal és a falak közé ne mulasszunk el szigetelő réteget helyezni. Ez egy tetőfedőlemezhez hasonló, annál vastagabb kátránylemez, nem drága és biztosítja a falak szárazságát, a vakolat tartósságát és a lakás levegőjének egészségességét. Mindezt még fokozhatjuk azzal, ha a házat alapincézük, vagy legalább rossz nedvszívó és nem adja át gyorsan a szoba melegét a külső hideg levegőnek.

A falakat építessük eléggé vastagokra, hogy télen jól tartsák a meleget. Ezt a képességüket még fokozhatjuk azzal, ha hézagokat hagyunk benne. A levegő ugyanis rossz melegvezető és nem adja át gyorsan a szoba melegét a külső hideg levegőnek.

Az ablakokat csináltassuk jó nagyokra. Erjenek majdnem a mennyezetig, mert így alaposabban lehet a szobákat szellőztetni. Ugyanis az ablak fölötti meleg levegő akkor sem cserélődik ki gyorsan a künti friss levegővel, ha kinyitjuk az ablakot.

A kemencék legyenek belülről fűthetők, mert ezek jobban szellőztetik a lakást, mint a kívülről fűtöttek. A vaskemencék közül csak a szénfűtéses folytonos kályhák ajánlhatók. Az egyszerű fűtéses kályhák nem tartják a meleget. Jobbak a cserép, vagy a „boglyakemencék”.

A konyha legyen tágas és világos. A kamara legyen szellős és hűvös, tehát a ház északi oldalán.

A padlás födémé, amely azt a lakástól elválasztja, legyen elég vastag, tehát meleget tartó. Legyenek a padláson szellőzőnyílások, hogy nyáron ne melegedjék fel a levegője tulságosan. Ha a padláson gabonát akarunk tartani, célszerű, ha a fedélre jó nagy, alulról nyitható szellő-



tető ajtókat csináltatunk. A jól szellőztethető padláson a gabona jobban eláll, a zsiszik nem szaporodik el olyan könnyen és az ott dolgozó ember sem bódul el a nyári melegen.

Az istállók legyenek magasak, ablakaik nagyok, ajtajaik szélesek. Legyenek bennük elég tágra méretezett szellőztető kémények, vagy a mennyezet alatt elhelyezett, kissé kifelé lejtő szellőztető csövek. A jól szellőztött istálló nyáron hűvösebb, télen melegebb mint az, amelyikből az éjjel párakkal megtelt levegő nem tud kimeneni. Gondoskodjunk a trágyalé elvezetéséről és a trágyalékutban való gyűjtéséről. A fedett trágyalécsatornák nem celszerűek, mert nehéz a tisztogatásuk és patkányoknak adnak lakást.

Gazdaköreinknek ajánljuk, hogy könyvtárunkban legyen egy-két jó építészeti szakkönyv, amely kiterjed az összes gazdasági épületekre és amelyben az építő gazda jó tanácsokat talál minden öt érdekli kérdésre.

== ATKÖLTÖZÉS ESETÉN A PATENTA FIXA OSZTALYOZÁSA NEM VALOZIK. Több adókievítő hatóság azt a gyakorlatot követte, hogy a kereskedő más helyiségbe való költözése esetén új adót állapított meg. A semmitörvényű egyesített tanácsa pénteki ülésén kimondotta, hogy a három évre megállapított osztályozást székhelyváltás esetén sem lehet revízió alá venni, mert az üzleti tárgy (Vadul Comercial) azonos marad.

## GYILKOSSÁG A MOZIBAN

90

A Déli Hírlap eredeti regénye írta: Félegyházi András

Utánnyomástilos.

Ebbe a pénzintézetbe már együtt mentek be. Limoujel közölte, hogy egy millió frankot akarnak közösen jelige alatt elhelyezni.

— Szolgáltatukra állunk, — jelentette ki készségesen a tisztviselő, akivel beszéltek — mi legyen a jelige?

— Falusi birtok.

Mintegy magyarázattal hozzátette Limoujel:

— Ugyanis falusi birtok vásárlására szántuk ezt a pénzt.

A tisztviselő bólintott. Nem érdekelt, hogy miért nem a nevükre teszik be a pénzt a bankba és mellékes volt neki, hogy azt mire kívánják felhasználni.

Előszedett egy csomó nyomtatványt és azokon különböző rovatokat töltött ki.

Egy blanketát átnyújtott borítékkal együtt Limoujelnak:

— Parancsoljanak odafaradni az íróasztalhoz és az ívet kitölteni. Kérem aztán betenni a borítékba és leragasztani. A boríték felbontására majd csak a pénz főtételénél kerül a sor. Ez arra szolgál, hogy a pénzt akkor se vehesse föl más, ha esetleg a jelige birtokába jut. A pénz visszafizetésékor történt személynazonossági megállapítás után az ívet az önk jelentésében gyertyalángnál elégetjük. Nevüket sehol nem vezetjük be sem előzőleg, sem utólag és az mindenki előtt titok marad.

Limoujel a kapott magyarázattal teljesen megelégedett.

Leült az íróasztal elé és előbb a saját, utána pedig Marianne személyi adatait írta bele a rovatokba. Mikor a nevé aláírta, fölállt és a tollat a leány kezébe adta:

— Irjad alá te is. De már mint Limoujelné írd alá szívesen.

Marianne kérdőleg tekintett völgényére,

— A pénzt csak hetek, esetleg hónapok múlva vesszük föl, amikor már régen férj és feleség leszünk. Ha most leányneveted írod ide, akkor esetleg zavar támadhat az igazolásnál.

A leány bólintott, hogy érti. Aztán leült és kissé zavartan, életében először így írta le a nevét:

— Madame Limoujel née Mireiljon.

— Nagyszerűen sikerült, — mosolygott Limoujel, aztán itatást nyomott az írásra, majd összehajította és borítékba dugta azt.

A leragasztott borítékot átnyújtotta a tisztviselőnek, aki a borítékra rávezette a bementett jelíget, majd kijelentette:

— A tulodalt lepecsételtük. Van a monsieurnek pecsétgyűrűje?

— Van, — válaszolta Limoujel és jobb kezének középső ujjáról lehuzta névbetűs gyűrűjét.

Eszébe jutott, hogy ezt a gyűrűt, amelyre a monogramja fölé egy lexikonból lemásolt címert vésetett, madame d'Hiver látogatása előtt a tekintély kedvéért csináltatta. Meggyőződése volt, hogy föld-birtokos nem lehet el pecsétgyűrű nélkül. Most aztán kiderült, hogy milyen előrelátóan cselekedett.

A tisztviselő gyertyát és pecsétviaszt hozott és megmutatta, hogy a levél hátsó oldalára hová kell rakni az öt pecsétet.

— Most méltóztassanak a pénzfárlékához, — szólta a hivatalnok, amikor a lepecsételt levelet átvette és kartonra nyomott sorszámot nyomott Limoujel kezébe.

Várni kellett, amíg a pénztáros a sorszámot kiáltotta.

— Kétszázharminchárom, — hangzott föl végre és Limoujel odaállt a rácsos ablak elé.

Odaadta a kartonlapot a számmal.

A pénztáros alumíniumdrótból font négyyszögletes lapos kosárból kiemelte a kétszázharminchárom sorszámmal tartozó tanúsítványt.

— Egy millió frankot méltóztatik befizetni, — mondta olyan közömbös hangon, amely világosan mutatta, hogy a pénz semmi hatással nincsen rája és hogy nyilvánvalóan ennél jóval nagyobb összegeket is szokott kezelni.

Limoujel irattáskájából sorra szedte elő a bankjegyeket és a márványlapra rakta. Mikor már az utolsó is odafele megmozdult:

— Kerek egy millió frank.

A pénztáros egymásután vizsgálta meg a bankjegycsomót. Számolt és minden köteg után számot írt egy papírtömbre. A számolás után a feljegyzett összegeket összeadta.

— Egy millió frank, — jelentette ki azután. Fölnyalábolta a rengeteg pénzt és egy hatalmas nyitott pénzszekrény ölébe rakta. Aztán zöld színű kis cédulát nyújtott át Limoujelnak.

— Méltóztassék a nyugta, hogy Falusi birtok jelíge egy millió frankot befizetett.

— És ha nyugta elvész? — kérdezte kíváncsian Limoujel.

— Akkor sincsen baj, — mosolygott a pénztáros, — ez a nyugta csak forma. A fizetés a jelíge bementése és a személyazonosság megállapítása alapján történik.

Limoujel eltette a nyugtát, köszönt és Marianne társaságában elhagyta a Banque du Brétagnet.

Nemsokára a Pont Neufön átmentek a Szaj-nán.

Mikor a híd közepén jártak, Limoujel megállt, előszedte a jelíges nyugtát, apró darabokra tépte azt és a vízbe dobta. A kicsiny papírszelet-kék úgy szállottak, mint a fehérszárnyú pillangók, végre leülepedtek a víz színén, azonban a gyűrűs hullámok a következő pillanatban már elsodorták azokat.

— Miért tépted szét a nyugtát? — kérdezte a leány.

— Hallottad, hogy a milliót nyugta nélkül is kifizetik. Csak a jelíget kell bementanunk. Jobb ha a nyugta nincsen meg. Esetleg úgy alakulhat a dolog, hogy kellemetlen volna a számomra, ha a nyugtát nálam megtalálnák.

Marianne eszébe jutott, hogy miket mondott Limoujel akkor, amikor elmagyarázta, hogy miért helyezi el a pénzt jelíge. Azért most tudni vélte azt is, hogy miért semmisítette meg Alexandre a nyugtát és a dolgot nem firtatta tovább.

Ellenben mára volt kíváncsi:

— Hová megyünk tulajdonképpen?

— A Montparnassera. A Moulin rouge kávéházban ilyenkor ott szokott tanyázni mindig néhány barátom. Ezek közül akarok kettőt megkérni, hogy a jövő kedden a házasságkötés alkalmával vállalja a tanu szerepét.

(Folytatása következik.)

## HOGYAN KAPHATJA VISSZA AZ ÖN SZERVEZETE, RÖVID PÁR NAP ALATT, TELJES ÉLETEREJÉT

Az életlőpesség az élet erőinek energiáját jelenti, ennek dacára tevesen vannak töreflen életerejük birtokában. A felnőttek legnagyobb része fizikai indiszpozíciókkal küzd: derékfájdalmak, máj pangás, vérkeringési és húgyzervi zavarok, reuma, kövérégre való hajlamoság stb. zavarja meg főbb-kövérése a belső szervek egyensúlyát. Ennek következésképpen a szervezet működésének meglassadása és az aktivitás lecsökkenése. Hogy a múlt évek dacára is megőrhessük töreflen életereinket, feltétlenül küzdenünk kell az intoxikáció ellen, ez az a máj működését megzavaró, a veseüzőt eldugaszoló és így a vért megmérgező salakok és mérgek felhalmozódása ellen.

Hírneves professorok számtalan kísérlettel és tudományos munkával bizonyították be, hogy az intoxikáció ellen Urodonal kezeléssel védekezhetünk. Megemlítjük Hérard professort, az orvosi akadémia volt elnökét, aki rendeli és Omega is használja az Urodonal-t.

Régebben a toxinoknak a szervezetből való eltávolítására különféle gyógyteákat és hajtókat használtak, azonban ezek csak részleges eredményt adtak. Korunk nagy klinikusai, tudományos kutatásai eredményeként, létrehoztak egy egyszerű szerit amely tökéletesen oldja meg a kérdést és így megteremtették az Urodonal-t.

Elsőrendű tudományos adatok alapján az Urodonal gyújtja a leggyorsabb és egyszerűbb de egyezsmind a leghatásosabb kezelést: valóban teljesen elegendő naponta 1-2 kanál, egy kevés vízben bevéve, hogy feloldja és eltávolítsa a szervezetből a húgysavat, a húgyanót, az oralsavat, az összes mérgező anyagokat, salakokat és értékes anyagokat. Az Urodonal felhívítja a vért, és szabályozza a vérnyomást, tohermentesíti és felrészíti a szerveket.

**AZ URODONAL KÉSZÍTMÉNY ELŐNYEI:**  
1. AZ URODONAL-t nem szokja meg a szervezet.  
2. AZ URODONAL kúra alkalmával, nem kell különleges étrendet követnünk.  
3. SZEDHETŐ AZ ÉV BARMELY SZAKÁBAN.

A társadalombiztosító intézet orvosi kara is rendel URODONAL-t



**URODONAL**

KAPHATÓ: GYÓGYSZERTÁRÁKBAN és DROGÉRIÁKBAN

CHATELAIN KÉSZÍTMÉNY, MEGBIZHATÓ MÁRKA

## Május 15. után megkezdődik a vállalkozói szerződések megadóztatása

Mit tartalmaz a kivetést szabályozó miniszteri körrendelet. A vállalkozói munka értékének 9 százaléka az adó.

Az egyesadótörvénynek április 1-én történt módosítása különleges adózási rendszert vezet be a vállalkozókra nézve. E szerint a vállalkozók a jövőben nem az évi üzleti eredmény, hanem az egyes vállalkozói szerződés szerint fizetik az adót, a központi belyegbizottságnak évenként megállapítandó adókulcsa szerint. A folyó évre

a belyegbizottság az adókulcsot 9 százalékban állapította meg.

A vállalkozói adó kivetését közelebről a 606.335. számú ez évi pénzügyminiszteri körrendelet szabályozza. Mindenek előtt tisztában kell lenni azzal, hogy az adótörvény értelmében kit lehet vállalkozónak tekinteni. Nem tévesztendő össze ez a fogalom az alkalmazotti, vagy szolgálati szerződés fogalmával. Vállalkozói szerződés alatt egy bizonyos munkát elkészítését értjük, amelynél különböző mesterelemek dolgoznak. Munkálat alatt épület, vasút, hid, út, csatornázás, villamos- vagy petróleumvezeték értendő. Vállalkozói szerződés még valamely meglévő építménynek kijavítása, átalkatása és felszerelése. A miniszteri utasítás szerint lényeges, hogy a vállalkozás olyan természetű legyen, amely több ipari szakmának adható ki, tehát maga a vállalkozó mintegy kockázatot visel a megrendelővel szemben, a munkának elkészítéséért. A vállalkozó által kötött alvállalati szerződések, amelyeknél maga az iparos szerepel egyik félként, nem esnek az új rendszerű adó alá, mert

az iparos nem vállalkozó és továbbra is ipari jövedelme után fizet adót.

Nagyobb vállalkozásnál a munka már szerződésileg évekre osztott és évenként a megfelelő munkamennyiség értéke után kell a vállalkozói adót leróni. Ha a vállalkozói szerződés erre nézve szabatos záradékot nem tartalmaz, akkor

a kincstár osztja meg a több éven át tartó munkát egyenlő részre.

Ha ez az egyenlőség nem felel meg az egy év alatt vézendő munkamennyiségnek, a kincstár

a dolog természete szerint osztja meg a vállalkozás tárgyát és veti ki az adót.

A vállalkozó köteles minden évben az adóvallomások benyújtására rendelt időpontban a vállalkozásait feltüntető vallomást benyújtani. Ebben a vallomásban tüntetendő fel a több éves vállalkozásban beállott csökkenés, vagy emelkedés. Ha az emelkedés még az év folyamán történik, úgy a vállalkozó köteles arról haladéktalanul vallomást tenni. Ez a különleges adó pótolja az egyesadótörvény 30. szakaszában említett adót és ahhoz a 42. szakaszban említett komplementáris adó nem járul. A törvény 58. szakasza szerint megállapítandó supracotát a vállalkozónak ezután is viselni kell a kivetés technikájából következő eltéréssel. A körrendelet szerint elsősorban a szerződésben említett vállalkozói összeget fogadják el a kincstár, mint adóalapot. Elvileg azonban

az érték megállapításának van helye, ha a vállalkozói szerződés nem hiteles alakban kötöttet,

vagy ha megállapítást nyer, hogy a felek a végző munkát „takarékossgal” értékelték. Ilyen esetekben a napi értékek szerint állapítandó meg a vállalkozási összeg nagysága, de tekintet tel arra, hogy ez hosszabb időt vesz igénybe, a körrendelet úgy intézkedik, hogy előbb a szerződéses érték szerint ki kel vetni az adót, majd értékelési eljárás kell lefolytani és szükség esetén kihalási jegyzőkönyvet felvenni.

A körrendelet felhívja a pénzügyi hatóságok figyelmét arra, hogy vannak vegyes természetű vállalatok, amelyek csak részben foglalkoznak vállalkozási szerződések kötésével, de egyébként kereskedelmi természetű adás-vételekkel is foglalkoznak. Ezeknél a kereskedelmi adó függetlenül vetendő ki.

Május 15-én lejár a törvény által meghatározott vallomási határidő, amely után a megfelelő kerületi ellenőrök végzik a kivetést. Az egymillió fölötti értékű vállalkozói szerződések-nél a főellenőr állapítja meg az adóösszeget.

## Az UGIR és a bizományi szerződések repülőbelyegilletéke

Megemlékeztünk a Nemzeti Repülőalap igazgatóságának a bizományi szerződés tárgyában hivatott rendeletéről. Ezt a rendeletet az UGIR tárgyalás alá vette és megállapította, hogy ellentétes a bizományi törvénnyel. A rendelet szóbeli bizományi szerződésről beszél, holott a bizományi törvény 2. szakasza a jogviszony bizonyításához írásbeliséget követel, tehát a F. N. A. rendeletében foglalt megkülönböztetés felesleges. Az UGIR úgy látja, hogy felesleges az az intézkedés, hogy a repülőbelyeg a bizományi raktár értékének időszaki emelése esetén leróvándó. Ez az ellenőrzést nehezíti meg. A bizományi törvény szerint a bizománybaadó csak a szerződésbe vett árúkeret elejéig nyer jogvédelmet a bizományos esetleges rosszszeműsége ellen, tehát ez a legjobb biztosítéka annak, hogy a felek az árúkeretet a lehető legmagasabbban állapítják meg és a repülőbelyeg ezen összeg után való leróvása a Nemzeti Alap jogait is biztosítja. Az UGIR ezen javaslatát közölte a F. N. A. igazgatóságával, amelyet kért a fentemlített április 26-iki rendelet megfelelő módosítására.

## Árfolyamok

SZOMBAT, MÁJUS 13.

**Hivatalos árfolyamok:** (az első szám a vételi, a más a 672.75, olasz lira 7.172—7.172, dollár 141.52—143.59 sodik az eladást jelenti) Holland forint 75.23—76.45, belgas 23.87—24.23, angol font 662.40—francia frank 3.78—3.85, svájci frank 31.81—32.29. Ezekben az árakban a devizafelár is befnfoglalatik. Dinár 2.898—3.05, pengő 25 és 26.50—27, német márka 40.50—41.50.

(=) GABONAÁRAK. (A Dengl és Kleinmann cég jelentése). A bászági gabonapiacra csekély az üzleti forgalom, mert csak a tengeri iránt van élénkebb kereslet. Az árak tartottak és az irányzat nyugodt volt. A piaci árak a következők: temesi búza 360, torontáli búza 370, tengeri 390, korpa 320, zab 460, takarmány árpa 380, tavaszi árpa 410, muharmag 400, napraforgómag és tökmag 750 százkilónként.

## = A SZERZŐDÉS ÉRVÉNYTELENSÉGE

AZ ÁLLAMRA IS KIHAT. Egy birtokos Nizil városban megvásárolt egy állami épületet 700 ezer leirért és 70 ezer lei foglaltó fizetett le. Később meggondolta a dolgot és nemcsak hogy a vételárát nem fizette ki, hanem pert indított a foglaló visszatérítése iránt azon a címen, hogy a vételi szerződés megkötését nem előzték meg az államszámveteli törvényben előirt alakítások, nem volt nyilvános árverés és így az ügylet eredeti érvénytelenségben szenved. Eddig az volt a joggyakorlat, hogy az alkai szabályok az állam javára állítottak fel és ezért csak az állam hivatkozhatik a megsértésükből előállott jogi hibára, nem pedig az állammal szerződő magánfél. A semmitörék egyesített tanácsa pnteken kimondotta, hogy az érvénytelenség mindkét félre kihat és így az általános jogelveknél fogva az adott foglaló visszatérítendő.

(=) A magántisztviselők és a nyári munkarend. A magántisztviselők céhe részéről Popovici D. elnök kiüldöttiséget vezetett Bottez munkaügyi vezérfelügyelő elé és ezen alkalommal emlékiratot adott át. Ebben a céh az irodákban és a vállalatoknál a nyári munkarend szabályozását kérte és ezzel kapcsolatban előterjesztést is tett.

## Az ingatlanyilvántartási könyvecskék benyújtásának sorrendje

Hétfőn, május 15-én a következő uccák háztulajdonosai nyújtják be az ingatlanyilvántartási könyvecskéket: Plavosin, Popovici Banatean, Petrovasela, Pop Reteaganul, N. Popescu, Pictorul Aman, Pop de Basesti, Preyer, Penelope, Prota Georgevici, Plevnei tér, Popa Anca, Popazu Vladimjr, Prota Dragomir, Putna, Pavel Rotariu, Penes Curcanul, Pestalozzi, Petru Maior tér, Petru Rares, Petru Tegle, Pindului, Pipos, Pisa, Popa Balint, Prefect Buteanu, Primaverii, Prota Traila, Putici, Pummer, Paulescu, Palanca, Paris, Penes, Petre Carp, Pilatos, Plato, Principele Nicolae, Prota Popovici és Popovici Aurel uccák.

Kedden, május 16-án, a benyújtási sorrend a következő: Regele Ferdinand, Regina Maria, Renasterii, Rovine, Roselor, Ruschil, Rusia, Rozalia tér, Ranetti, Remus, Retezat, Rontghen, Róma tér, Romulus, Rusu Sirianu, Rahovei, C. Ratiu, Rotariu, Ruderia, I. Ratiu, Roseti, Radu dela Afumati, Razboieni, Rosilor uccák.

A könyvecskék benyújtása délelőtt nyolc és egy óra, délután pedig öt és hét óra között történik a adórkvesztura épületének ötös számú irodájában.

# SPORTSEMÉNYEK

## Sorsdöntő mérkőzést játszik a Chinezul-Ilsa csapata ma az AMEFA ellen

A Chinezul Ilsa csapata, amely a Carpati együttesétől mindkét pontot elvette, ma ismét nehéz mérkőzés előtt áll. Ellenfele az AMEFA csapata lesz és ettől a mérkőzéstől függ, hogy a lila-kékek megmaradnak-e az A-ligában, vagy sem? Ha a győzelmet meg tudják szerezni, akkor ez a nagymultú egyesület megmenekülhet a kieséstől. A nagy küzdelmet ígéro mérkőzés a Banatul pályán délután öt órakor kezdődik.

A CAMT ugyancsak a Banatul pályán játszik bajnoki mérkőzést a Minerul csapata ellen. A CAMT együttesének is győzni kell, mert akkor a bajnokságuk biztosítottak mondható. A mérkőzés délelőtt 11 órai kezdettel kerül lebonyolításra.

A kerületi bajnokságban ma a következő mérkőzéseket bonyolítják le:

### Megváltozik a román csapat összeállítása

A jugoszláv elleni mérkőzésen többé-kevésbé valamennyi játékos kiválóan szerepelt a labdarúgó szövetség véleménye szerint is. A vezetőség köréből kiszivárgott hírek szerint az Anglia elleni (május 24.) mérkőzésen a csapat zöme ugyanaz lesz, mint a Jugoszlávia elleni mérkőzésen volt, csupán egy-két hely kérdése bizonytalan még. Középfedezet Ploesteanu vagy Juhász lesz, a csatársorba Orza helyére esetleg Bindea kerül, Ploesteanu hátravonása esetén Barátky szereplése is szóba jöhet.

A magunk részéről a szövetség figyelmébe ajánljuk Pállt, a Victoria fedezetjátékosát, akit jobbfedezetnek kellene szerepeltetni. Páll ma vitán felül jobb Njmitlanál, erős fizikuma pedig a legkeményebb küzdelmeket is jól bírja.

### Az első osztályban:

Rapid — Politechnica délelőtt féltizenegy órakor a Rapid pályán, Electrica — Vulturi délelőtt háromnegyed tizenegykor az Electrica pályán, Jandarmi — Banatul délelőtt kilenckor a Vulturi pályán, CFR — Progresul délelőtt háromnegyed tizenegykor a CFR pályán, Bohn — Fratelia délután öt órakor a Bohn pályán.

### A másodosztályú bajnokság

mai műsora a következő: Dura — CSHN délután öt órakor a Progresul pályán, Victoria — Ancora délután öt órakor a Rapid pályán, Cultura — Patria délután öt órakor a Patria pályán, Fortuna — Kadima délelőtt tizenegykor a RGMT pályán.

### A szövetség rendelkezése a mérkőzésen használt labdák méreteiről

A futballszövetség tegnapi ülésén elhatározták, hogy értesítik az egyesületeket a következőkről:

Valamennyi A és B divíziós egyesület a szabályok idevonatkozó pontja szerint a következő méretű labdát kötelesek a bajnoki mérkőzéseiken használni: a labda kerületének minimuma 68 cm., maximuma 71 cm-nek kell lennie. Ebből a célból minden rendező egyesület mérleget és mérőszalagot kell, hogy a játékvezető rendelkezésére bocsájtson, aki a mérkőzés előtt megállapítja a labda súlyát és kerületét. A nemzeti bajnokság bizottsága, amennyiben az egyesületek nem respektálják ezt a rendelkezést, úgy a szabályok idevonatkozó pontjait fogják alkalmazni. A labda súlyának a játék megkezdése előtt 396—473 grammnak kell lennie.

## Hétnapos tavaszi GYÓGYKÚRA a PÜSPÖKFÜRDŐ-ben

### NAGYVÁRAD MELLETT

Viktoria Hotelbe Lei 980.—  
Transilvania Hotelbe Lei 1190.—  
Dacia Hotelbe Lei 1330.—

A hétnapos kúrában belefoglalattak napi háromszori étlap szerinti étkezés, szoba, gyógy- vagy HULLAM-FÜRDŐ!

Ha reumában szenved, vegye most igénybe a kúrát. A fenti árak június 15-ig meghosszabbíthatók!

A VIFORUL DACIA ATLÉTIKAI VERSENYE. A Viforul Dacia atlétikai versenyén Gurau máris kiváló formát mutatott. A verseny első napjának részletes eredményei a következők: 100 m.: 1. Cristea Venus 13 mp. Görög diszkoszvetés. 1. Gurau Vif. Dacia 36.30 m. 5000 m. 1. Radu Jonita Vif. Dacia 16 perc 25 mp. 100 m.-es kezdők: 1. C. Vlad Venus 12 mp. 800 m.-es ifjúsági: 1. Todoseu Venus 2 p. 24 mp. Hármassugrás: 1. Calistrat Vif. Dacia 13.99. Súlylökés (versenyen kívül): 1. Gurau Vif. Dacia 14.32 m.!

A JÖVŐ HÉTEN ROMÁNIA—LETTOR-SZÁG. Románia válogatott labdarúgócsapata legközelebbi nemzetközi mérkőzéseit május 18-án és 21-én (csütörtökön és vasárnap) Lettország válogatott csapatával játsza Bucurestiben. A mérkőzéseket a lengyel Schneider bíró fogja vezetni, a válogatott csapatot a csütörtöki mérkőzésére hétfőn este fogják összeállítani. Csütörtökön Románia A, vasárnap Románia B. válogatottja fog a lettekkel játszani.

# APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: állástkeresés, elveszett tárgyak, eltűnt személyek, fürdő- és gyógyhely hirdetése szavankint egy leu. Levelezés nem közzelhető. Házasság szavankint öt leu, minden más rovásban szavankint kettő leu. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Bratianu 3. II. kerület: Tamás-trafik, Piata Badea Cărtan 8. — Kardos-trafik, Piata Traian (szerb templom mellett) Grósz-trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Helfenbein-trafik, Piata Lahovari IV. kerület: March-trafik, Piata Küttl. — Nógrády-trafik, (Ti voli mellett). Olariu-trafik, Piata Dragalina 6. Telefon 45—06. — Vittek-trafik, Bul. Carol 54. — Galgóczy-trafik, Strada Bratianu 15/a. Telefon: 45—13.

### Alkalmazás

Mindenes jó bizonyítvánnyal felvétetik, III., Piata Plevnei 8. I. em. 923

Szabvány jó bizonyítványokkal, azonnal felvétetik. Jelentkezés I. Rózsakert Eminescu-park sarkán Haus a. d. Sonne. 958

Gabonavállalat keres azonnali belépésre pénztárkezelésben jártas román, német gyors- és gépirónót. Úgyes irodai munkaerő. 967

Szalaggyár (Bucuresti) keres azonnalra két szakképzett ügyes fiút segédnek. Írásbeli ajánlatokat „Hergo” Rahovei 240 címre. 356

### Oktatás

A „Bérczi” gyors- és gépiró szakiskola május 16-án délután 6 órakor kezd a folyó tanév utolsó 3 hónapos irodai kiképző tanfolyamát. IV., Str. Bonnaz 4. (Küttl térnél). 962

### Állást keres

Culovász segéd állást keres. Cím Pál linkás E. Gataia. 883

### Lakás

Kétszobás lakás fürdőszobával azonnalra kiadó, I. Str. Ungurianu 17. 959

Első emeleti négyszobás modern uccai lakás augusztus 1-re kiadó, I. Str. Mărăsești 7. Telefon 29—74. 968

Údvari lakás 1 szoba, előszoba, élelőkamra, konyha kiadó azonnalra. I. Str. Lenau 12. 966

A Banca Timisoarei épületében modern 3 szobás lakás azonnal kiadó. Bővebbet a Banca Timisoarei házközlejtőjénél. 964

Modern 3—4 szobás lakás kiadó, III., Spl. Tudor Vladimirescu 12. 924

Jégszekrények egy- és kétajtósak, modern kivetelben kaphatók: **Heckmann** hádogosnál, III., Piata Plevnei 1.

### Adás-vétel

Szép fekvésű házhelyek olcsón eladó. 3. belváros, Erzsébetváros, Schnapfödek és a Vágóhíd mellett. Erdéklődni dr. Bogdannénál III., Bulev. Carol 25. 932

Porszívógép jó állapotban olcsón eladó. Cím a kiadóban. 924

Komplett nikkelező telep, egy-egy méter hosszú könyvkötő olló, egy három és egy kétajtós garderozszekrény, egy dinamógép 4 volt, egy keverő gép Pfeidler gyártmány, egy Richter-féle esztropagapad, egy nagy cinlemezzel fedett munkaasztal olcsón eladó. Felvilágosítások 27—66 telefonszám alatt, vagy Kecskemétnél, I., Duca ucca 2. 961

Nagyon szép 4 szobás családi ház eladó. V. Splaiul Balta Verde 3. 965

A takarításos háziasszony megbízható helyen vásárol. Nagytakarításhoz és a háztartásban szükségesek cikkeit Krayer IV., kerületi nagyipari üzletében (Piata Dragalina 7sz.) is beszerezheti. Tisztító és takarító szerek, par-kettpasztyák, rovar- és kártékony állapotpusztító szerek, kefék nagy választéka. Főüzlet: Krayer-Drogéria Belváros, Piata Bratianu. Telefon: 38—71. 395

### Külföldre

Két irodahelyiség a kormányzati épülettel szemben ügyvédi irodának különösen alkalmas, június 1-re kiadó, I., Str. General Doda 3. 933

Ha ruhája molyrágta, kiégett, vagy elszakadt, azt legaztebben műtőmással beszövelheti. III., Str. Iosif Gal 7. ajtó 7. B. Kemény Kláránál. 957

Elveszett az erzsébetvárosi templom mellett egy ekrű horgolás 5-én. A becsületes megtaláló adja le jutalom ellenében a kiadóban. 960

### Elsőrangú tavaszi virágpalánták:

Pelargonía peltatum (kosármuskátl) bíborvirág. Pelargonía zonal (muskátl) piros, vörös, halvány és rózsaszín. Salvia Rakete, alacsony, már virágzik. Kana, 6 színben. Begonia spfl. (Vineria) Mignon, Szőnyegkirálynő-zöldlevél, Carmen, barmalevél, piros virággal. Ageratum, világos és sötétkék. Petunia, rózsaszín, sötétlila és purpur. Szőnyegvirágok különböző színekben. Szegfű, Aster, Oroszlánszáj, Codetia, Szalmavirág, Zinia, több színben. Amerikai óriás Dália, 60 színben.

**AGNER FERENC** kertészet III. C. Porumbescu-ucca 28. sz. Telefon: 20—33.

### Kertibutorok

és egyéb vasbutorok (ágyak, gyermekágyak, drótmátrácok, mosdók stb.) nagy választékban 1-a minőségben

**Boszák M. és Fia R. T.** Temesvár II., Str. Gloriei 11. Telefon: 37—08.



## A VILÁG

**A tizenharmadik kormány.** Az Empress Hallban tartott beszédében, mely élesen támadta a Chamberlain-kormányt Lloyd George volt miniszterelnök többek között ezeket mondta: „Az ötven év alatt, mióta a politikában működöm, tizenhárom kormányt láttam. Ez a tizenharmadik, — igen szerencsétlen szám. Láttam mindenféle párt kormányát, nagytehetségű, éleslátású és jelentékeny képzelő erejű férfiakal. A mai híjával van minden képességnek s a legrosszabb a tizenhárom között.

**Vénkisasszonyok betörőbandája.** Különös betörőbandát fogtak el Nantes közelében. A Cote de Jade lakatlan villáit már régóta fosztogatták a betörők. A rendőrség hosszú nyomozás után most derítette ki, hogy a betöréseket három vénkisasszony nővér követte el. Nevük Eugénia, Amélie és Nathalie Allais; 43, 32 és 45 évesek. Baraklakásukban rengeteg finom fehérneműt, ruhát, bundát, porcellán- és üvegedényt és egyéb lopott holmit találtak.

**EGY ÚJ REKORD.** Meglepő új rekordot állapítottak meg Nottinghamban az angol légi haderő sorozó orvosai. A pilótajelöltek orvsi vizsgálatához tartozik, hogy felszólítják őket, hogy ameddig tudják, tartsák vissza a lélegzetüket. A Sheffield az orvos felszólítására 5 percig és 40 másodpercig tudta a lélegzetét visszatartani. Másodszor 5 perces és 39 másodperces időt ért el. Az eddigi helyi rekord 2 és háromnegyed perc volt, az átlag pedig 1 és háromnegyed perc. Az orvosok szerint Sheffield kiválóan alkalmas a magasrepülésre.

**Newyorkban tilos a szendvicsember.** A modern nagyváros jellegzetes figurája az úgynevezett „szendvicsember“, aki mellén-hátán nagy reklámtáblákat hordoz. Most a világ legmodernebb városában, Newyorkban, közlekedési okokból tiltották a szendvicsemberek járás-kelését. A tilalom ellen természetesen erősen tiltakoznak a szendvicsemberek, akiket keresetüktől foszt meg. A legfelsőbb bíróság elé akarják terjeszteni az ügyet; ügyvédek szerint a newyorki rendőrség határozata ellentétben van a szövetségi alkotmánnyal, mely nem engedi meg semmiféle szerzett jog elkobzását.

## VASARNAP, MAJUS 14.

**Bucuresti 8.30:** Hanglemezek, torna, háztartási és orvosi tanácsok. 9.55: Istentisztelet közvetítése. 12: Hanglemezek. 12.40: Jean Moscopol énekel, és füttyöl. 13: Időjelzés, sporteredmények és vizállásjelentés. 13.05: A Motoi zenekar hangversenye. 14: Látványosságok. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.20: Falusiak órája. 18: Időjelzés és időjárásjelentés. 18.02: Táncelemezek. 19: Orvosi krónika. 19.15: A Luceafarul zenekar hangversenye. 19.58: Sportközlemények. 20: A hangverseny folytatása. 20.30: Hanglemezek. 21: Közvetítés a kolozsvári operából: Händl: Sámson. Szünetben 21.35-kor Sportközlemények. 22.30: Hírek. 23.30: Hanglemezek.

**Budapest I. 9:** Hanglemezek. 9.45: Hírek. 11: Katolikus istentisztelet. 12.15: Evangélikus istentisztelet. 1.30: Operazene. 3: Anyák napja. 3.05: Hanglemezek. 4: Hazay Árpád dr. előadása. 4.45: Óbudai Dalkoszorú. 5.05: Mese az anyai szeretetről. 5.30: Asztalos Miklós dr. előadása. 6: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 6.10: Régi történelmi indulók. 7: Egyházzenei hangverseny. 8.15: Hírek. 8.25: Vidám muzsika. 8.55: Két egyfelvornásos. 9.45: Hírek, sporteredmények. 10.15: A lett rádió Európa-hangversenyének közvetítése Rigából. 11.15: T. Horváth Gyula cigányzenekara. 11.40: Hírek német, olasz angol és francia nyelven. 12: Közvetítés a kassai Nemzeti Színházról. 12.40: Hanglemezek. 1.05: Hírek.

**Budapest II. 12.15:** Lakatos Flóris cigányzenekara muzsikál. 4.05: Hanglemezek. 5.05: Óbudai Dalkoszorú. 8.30: Az élet furcsa tréfái. 9.20: Beethoven: D-dur hegedűverseny. 10.05: Szalonzene.

## HÉTFŐ, MAJUS 15.

**Bucuresti. 7:** Hanglemezek, torna, háztartási és orvosi tanácsok. 12: Hanglemezek. 13: Időjelzés, sportközlemények és vizállásjelentés. 13.05: A Predescu zenekar hangversenye. 14: Látványosságok. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Aktualitások. 19: Időjelzés és időjárásjelentés. 19.02: Irodalmi krónika. 19.17: Hanglemezek. 20: Előadás. 20.15: Hanglemezek. 20.55: Zongorahangverseny. 21.20: Énekhangverseny. 21.40: Hírek, sporteredmények. 22: Szimfonikus hangverseny. 23.15: A Sandu Marcu zenekar hangversenye. 23.45: Hírek francia, német és olasz nyelven.

**Budapest I. 7.45:** Torna. Hírek. Hanglemezek. Et-

rend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 1.10: Weixelgärtnek Egon Chopin-műveket zongorázik. 1.40: Hírek. 1.55: Szabó Miklós énekel. 2.30: Lakatos Gyula cigányzenekara. 3.30: Hírek. 5.15: Diákfelőra. 5.45: Hírek. 6: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 6.10: Deér József dr. előadása. 6.30: Mikulaj Gusztáv jazzzenekara. 7.30: Telbisz Albert dr. előadása. 7.50: Bende Miklós és Kerék Mihály dr. vitája. 8.15: Hírek. 8.25: Szalonötös. 9: Dallos Sándor elbeszélése. 9.30: Mihalovich Ödön emlékest. 10.40: Hírek, 11: Séta Jugoszlávia szívében. 11.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 12: Stanoje Jankovics énekel, a magyar-jugoszláv művészcserre keretében. 12.30: Géczy Barnabás zenekarának lemezei. 1.05: Hírek.

**Budapest II. 7:** Német nyelvtanítás. 7.30: Szalonötös. 8.30: Mihalik József eszperantónyelvű előadása. 9: Hírek. 9.20: Hanglemezek.

## KEDD, MAJUS 16.

**Bucuresti. 7:** Hanglemezek, torna, háztartási és orvosi tanácsok. 12: A Giurgea zenekar hangversenye. 13: Időjelzés, sportközlemények és vizállásjelentés. 13.05: A hangverseny folytatása. 13.30: Hanglemezek. 14: Látványosságok. 14.10: Hírek. 14.30: Hanglemezek. 15.10: Aktualitások. 19: Időjelzés és időjárásjelentés. 19.02: Tudományos krónika. 19.17: Hegedűhangverseny. 19.45: Zongorahangverseny. 20.05: Előadás. 20.20: A Stanescu zenekar hangversenye. 21: A rádiózenekar hangversenye. 22.05: Sportközlemények. 22.20: A szimfonikus zenekar hangversenyének folytatása. 22.55: Hírek. 23.10: Hanglemezek. 23.45: Hírek francia és angol nyelven.

**Budapest I. 7.45:** Torna. Hírek. Hanglemezek. Etrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 1.10: Balalajka zenekar. 1.40: Hírek. 2.30: Hanglemezek. 3.30: Hírek. 5.10: Asszonyok tanácsadója. 5.45: Hírek. 6.40: Szalonzene. 7.45: Innocent Ernő csevegése. 8.15: Hírek. 8.25: Gartlgruber Mária zongorázik, a magyar-jugoszláv műsorcsere keretében. 8.55: Révay Géza elbeszélése. 9.20: Budapesti Hangverseny Zenekar. 10.40: Hírek. 11: Táncelemezek. 12: Közvetítés az Ostende-kávészől. 12.15: Beszélgetés Robert Valléry-Radot francia publicistával. 1.05: Hírek.

**Budapest II. Francia nyelvtanítás. 7.45:** Kányásf Jenő cigányzenekara. 8.25: Mezőgazdasági félóra. 9: Hírek. 9.20: Kuszák László előadása. 9.50: Hanglemezek. 11: Időjárásjelentés.

## A VASUT NYÁRI MENETRENDJE

ÉRVÉNYES 1939 MÁJUS 15-TŐL

## Vonatok indulása Temesvárról:

Aradra Nagyváradig sz. v.	0.21	Jámra és Lieblingre motor	13.55
Aradra motor	4.51	Zsombolyára sz. v.	1.30
Aradra motor	6.23	Zsombolyára motor	6.45
Aradra (csatl. Budapest felé)		Zsombolyára sz. v.	7.40
Nagyvárad személyv.	8.20	Zsombolyára sz. v.	13.25
Aradra motor	10.15	Zsombolyára sz. v.	18.30
Aradra (csatl. Budapest felé)		Zsombolyára Simplon	19.37
Nagyváradig gyors	12.13	Jánosföldre motor	8.35
Aradra Nagyváradig sz. v.	14.30	Jánosföldre motor	14.43
Aradra sz. v. (csatl. Budapest felé)	16.25	Jánosföldre motor	18.45
Aradra Nagyváradig sz. v.	19.49	Radnára motor	5.00
Aradra motor	22.12	Radnára sz. v. (csak szükség esetén)	5.48
Bucurestibe Simplon	12.22	Radnára motor	10.50
Bucurestibe sz. v.	13.50	Radnára motor	14.22
Bucurestibe gyors	22.00	Radnára motor	18.55
Turnuseverinbe sz. v.	9.53	Gyarmatára motor (csak munkanapon)	16.30
Turnuseverinbe sz. v.	17.33	Gyarmatára sz. v. (csak munkanapon)	18.28
Turnuseverinbe sz. v.	23.20	Resicára sz. v. (Oravica, Versec)	7.30
Karánsebesre motor	4.15	Resicára motor (Gyér, Oravica)	11.15
Lugosra motor	6.00	Resicára (Buziás, Gyér, Liebling, Oravica) sz. v.	16.15
Buziásra motor	5.20	Resicára motor (Oravica)	19.10
Buziásra sz. v. (jun. 15—szept. 15.)	8.10	Sztamorára motor (Liebling)	5.45
Buziásra motor	9.55	Sztamorára motor (Versec)	13.37
Buziásra motor	11.50	Sztamorára sz. v. (Gyér, Versec)	19.45
Buziásra motor	14.40	Valkányra motor	7.50
Buziásra motor	18.40	Valkányra motor	13.40
Csanádra (Nyerőre) motor	8.15	Valkányra sz. v.	17.42
Csanádra (Nyerőre) motor	14.25		
Csanádra (Nyerőre) motor	18.00		
Lovrinon át Zsombolyára mot.	11.38		
Keresztesre motor	7.57		
Keresztesre motor	13.22		
Keresztesre sz. v.	18.05		

## Vonatok érkezése Temesvárra:

Aradról motor	2.00	Keresztesről motor	12.18
Aradról (Nagyváradról) sz. v.	7.22	Keresztesről motor	17.40
Aradról sz. v.	9.34	Jámról motor	17.30
Aradról (Nagyváradról, csatl. Budapestről) sz. v.	11.56	Zsebelyről (Liebling, Gyér) motor	21.01
Aradról (Nagyváradról, csatl. Budapestről) gyors	14.19	Zsombolyáról sz. v.	5.42
Aradról motor	15.30	Zsombolyáról sz. v.	9.48
Aradról (csatl. Budapestről) motor	17.25	Zsombolyáról Simplon	12.06
Aradról (Nagyváradról, csatl. Budapestről) sz. v.	19.26	Zsombolyáról sz. v.	16.00
Aradról motor	21.50	Zsombolyáról sz. v.	21.36
Aradról (Nagyváradról, csatl. Budapestről) sz. v.	22.51	Jánosföldről motor	7.13
Bucurestiből gyors	6.50	Jánosföldről motor	13.20
Bucurestiből sz. v.	15.20	Jánosföldről motor	18.24
Bucurestiből Simplon	19.22	Radnáról motor	7.20
Bucurestiből Rapid	23.10	Radnáról motor	13.15
Turnuseverinből sz. v.	6.18	Radnáról motor	16.02
Turnuseverinből sz. v.	9.50	Radnáról sz. v. (csak szükség esetén)	20.30
Turnuseverinből sz. v.	22.47	Radnáról motor	21.16
Karánsebesről motor	12.20	Gyarmatáról sz. v. (csak munkanapokon)	6.53
Lugosról motor	21.06	Gyarmatáról motor (csak munkanapokon)	17.28
Buziásról motor	7.47	Resicáról sz. v. (Bázlás, Oravica)	7.06
Buziásról motor	12.08	Resicáról motor (Oravica)	11.13
Buziásról motor	14.13	Resicáról sz. v. (Gyér, Liebling, Oravica, Versec)	20.28
Buziásról motor	17.20	Resicáról motor (Oravica)	23.12
Buziásról sz. v. (csak jul. 15—szept. 15.)	20.10	Sztamoráról mot. (Liebling)	8.42
Buziásról motor	21.20	Sztamoráról sz. v. (Gyér, Versec)	11.34
Csanádról (Nyerőről) sz. v.	6.40	Sztamoráról motor (Gyér, Liebling, Versec)	16.54
Zsombolyáról Lovrinon át m.	10.55	Valkányról sz. v.	7.02
Csanádról (Nyerőről) mot.	13.05	Valkányról motor	13.35
Zsombolyáról Lovrinon át m.	17.04	Valkányról motor	20.25
Csanádról (Nyerőről) mot.	19.59		
Keresztesről sz. v.	7.25		

Impressum: A „HÍRLAP” tipográfia si editura S. I. R. a. Arad.